

המכתב

לספר הקדוש

לקוטי מוהר"ן

על התורה ומועדי השנה

עם לקוטי התפילות

גליון 145

פרשת וארא

שנת תשפ"ב לפ"ק

האורה האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

הוצאות הגליון נתנדב
ע"י אנ"ש היקרים

לע"נהר"ר חיים צבי
ב"ר משה אריה ז"ל
נלב"ע כ"ג טבת תשס"ה
תנצב"ה

לזכות הרה"ח ר' אפרים איל
[בן רבקה] פעפער שליט"א
להצלחה בכל הענינים ברוחניות וגשמיות

לְחִיּוֹרַת
בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם הַתּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָא
דְּעִתִּידָא
לְאַתְגְּלִיָּא
לְעִתִּיד-לְבָא

יו"ל בעז"ה ע"י
מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א
052.763.1800
B48148@gmail.com

פרשת וארא

"וידבר אלקים אל משה, ויאמר אליו אני ה'"
(שמות ו, ב)

"וידבר אלקים אל משה" – רבי מאיר אמר: משל למלך בשר-ודם שהיה משיא בתו, קרא לקרנני [בן עיר] אחד להיות סרסור ביניהן, התחיל מדבר בגסות כנגדו. אמר המלך: מי הגיס את לבך, לא אני הוא שעשיתך סרסור? – כך אמר הקדוש-ברוך-הוא למשה: מי גרם לך שתורה דברים הללו, אני הוא שגדלתי לך.
(שמות ו, ב, ג)

א.

(ח"א קצד)

מי שרוצה 'כבוד', הוא 'שוטה'.

כי למשל: שר גדול שלח 'פקיד', לעיר אחד מהעירות שלו למקום רחוק, וה'פקיד' הנ"ל לקח לעצמו שם כל ה'כבוד'.

כי הערלים לא ידעו שהוא 'עבד השר', וסברו שהוא בעצמו ה'שר', וכשהיו צריכים אליו היו נופלים לפני רגליו, ונותנים לו כל ה'כבוד', והיו קוראים אותו עם כל הפנויים של 'כבוד' השיכים לה'שר'.

פעם-אחד בא ה'שר' בעצמו לשם, ובא ה'פקיד' לפניו, ושאל לו על עסקי המדינה, ומדוע אלו הערלים אינם עובדים עבודתם?

וקרא ל'שוטר' אחד, ושאל אותו ה'שר' על עסק העיר'.

וה'ערל' ה'שוטר' לא הפיר את ה'שר', רק את ה'פקיד', ותכף נפל לרגלי ה'פקיד', וחלק לו כל ה'כבוד' השיך לה'שר', והשיב לו על עסק שאלתו.

אזי נתהפכו פני ה'פקיד' בשולי-קדרה, ונתביש מאד, כי אין בזיון גדול מזה, שבעיני ה'שר' נותנים לו 'כבוד' הזה.

כמו-כן: עקר ה'כבוד' הוא רק מה'דבור' – כי איבר מהאדם, כגון 'יד', אינה יכולה לחלק לו 'כבוד', כי גם אינו נפר ב'ה'יד' בעצמה, תבנית האדם.

וכן אפלו 'פני האדם', אינו מיחד להאדם בעצמו, כי נמצא גם חיה שיש לה 'פני אדם', כגון 'קוף', ואין זה 'גדר האדם'.

ועל-כן אינו מקבל 'כבוד', כי אם מה'דבור', שבזה מבדל האדם מחי.

ועל-כן מאחר שעקר ה'כבוד' הוא ב'ה'דבור'. וה'דבור' הוא 'היכל המלך', כי "'היכל' ל' גימטריא 'אד"ני', בחינת ה'דבור', כמו שכתוב (תהלים נא, יז): **אדני שפתי תפתח**" (זהר בראשית כג: תקוני-זהר לב. לג. סח. קלז: ועוד).

אם-כן רוצה לקבל 'כבוד' ב'היכל המלך', ואין בזיון גדול מזה, כידוע בחוש, שבודאי יתביש העבד מאד כשיחלקו לו כבוד גדול לפני המלך, כנזכר לעיל במשל הנ"ל.

"וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יֶצְחָק וְאֵל יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדַּי, וְשָׁמִי ה' לֹא נִוְדַעְתִּי לָהֶם. וְגַם הִקְמַתִי אֶת בְּרִיתִי אִתְּם לְתַת לָהֶם אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן, אֶת אֶרֶץ מְגַרִּיהֶם אֲשֶׁר גָּרוּ בָּהּ. וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי אֶת נְאֻמַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'" (שְׁמוֹת, ג' דה)

ג.

(ח"ב עט - ראשי-פרקים' של רבנו ז"ל)

"וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם וְכו'" בְּאֵל שַׁדַּי" (שְׁמוֹת ג, ג) - זמן וגבול גלות.

"וְשָׁמִי ה'" (שם), פְּשִׁיזְפִּקוּ עַל דְּלִתֵּי רַחֲמִים קֹדֶם הַקֶּץ (אור-החיים שְׁמוֹת שם - עיר-שם) - זְהוּ הַתְּקַרְבוֹת הַזְּמַנִּים'.

"וְגַם הִקְמַתִי אֶת בְּרִיתִי וְכו', לְתַת לָהֶם אֶרֶץ מְגַרִּיהֶם" (שם שם, ד), "תֹּתְבוֹתֵהוּן" (תרגום-אונקלוס על "מְגַרִּיהֶם" - וְהוּא לְשׁוֹן: 'תְּשׁוּבָה'.

"וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי נְאֻמַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" - זֶה קוֹל'.

"מְגַרִּיהֶם" - אָסִיפֹת הַנִּיצוּצוֹת בְּתִשׁוּבָה לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל ("מְגַרִּיהֶם" לְשׁוֹן מְגוּרָה' אֲוֶצֶר' - דְּגַל-מְחַנְהָאֶפְרַיִם, פְּרֶשֶׁת וְאָרָא). "בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם, נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יִכְנָס" (תהלים קמז, ב).

(עין בפנים, באור מוהרנ"ת ז"ל על הַרְאִשֵׁי-פְרָקִים שֶׁל הַפְּרָשִׁיּוֹת 'תּוֹלְדוֹת-וַיֵּצֵא').

ג.

(ח"א נו, ז)

גָּדַל ה' רַחֲמִים, תְּלוּי בְּגָדֵל ה' דַּעַת' וְכו'. וְזֶה בְּחִינַת (שְׁבַת קד): "מֵאֲמַר פְּתוּחַ, נְאֻמַּן פְּשׁוּט".

"מֵאֲמַר פְּתוּחַ" - זֶה בְּחִינַת ה'תְּגָלוֹת הַדַּעַת, כִּי ה' דְּבוּר' הוּא ה'תְּגָלוֹת הַדַּעַת, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (מְשַׁלִּי ב, ו): "מִפִּי דַעַת

וְתִבְנוּנָה". וּב'מִצְרִים' שְׁהִיָּה ה' דַּעַת' בְּגָלוֹת, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (שְׁמוֹת ו, ג): "וְשָׁמִי ה' לֹא נִוְדַעְתִּי לָהֶם" - הִיָּה גַם ה' דְּבוּר' בְּגָלוֹת (זֶהר וְאָרָא כה:), בְּבַחֲיִנַת (שם ד, י): "כְּבַד פֶּה וְכַבֵּד לְשׁוֹן".

וְכִשְׁיֵצְאוּ מ'מִצְרַיִם', שְׁיֵצֵא ה' דַּעַת' מִהַגְּלוֹת - יֵצֵא וְנִפְתַּח ה' דְּבוּר'. וְזֶה בְּחִינַת "מֵאֲמַר פְּתוּחַ" - שְׁנִפְתַּח ה' דְּבוּר' וְנִתְגַּלָּה ה' דַּעַת'.

וְעַל-יְדֵי ה'תְּגָלוֹת הַדַּעַת' - נִתְפַּשֵּׁט נְאֻמֹּת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, וְנִפְרָשׁ שֶׁהוּא 'נְאֻמָּן, מְבַטֵּיחַ וְעוֹשֶׂה, וְזֶה בְּחִינַת: "נְאֻמָּן פְּשׁוּט" - שְׁנִתְפַּשֵּׁט נְאֻמֹּתוֹ כִּנְל'.

אֲבָל ב'מִצְרַיִם' שְׁהִיָּה ה' דַּעַת' בְּגָלוֹת - לֹא נִתְפַּשֵּׁט וְנִתְגַּלָּה נְאֻמֹּתוֹ.

וְזֶה שְׁפָרַשׁ רַש"י: "וְשָׁמִי ה' לֹא נִוְדַעְתִּי לָהֶם" - "לֹא נִכְרַתִּי בְּמַדַּת אֲמִתִּית שְׁלִי". שְׁעַל-יְדֵי שֶׁלֹּא נִתְגַּלָּה ה' דַּעַת' ב'מִצְרַיִם', עַל-יְדֵי-זֶה לֹא נִפְרָשׁ נְאֻמֹּתוֹ כִּנְל' - כִּי ה' חֶסֶד' תְּלוּי ב'דַּעַת' כִּנְל'.

וְעַל-כֵּן הִיָּה גְּאֻלַּת מִצְרַיִם' עַל-יְדֵי 'מִשָּׁה', כִּי עִקַּר ה'גְּאֻלָּה' עַל-יְדֵי ה'דַּעַת', כְּמוֹ שְׁכַתוּב (שְׁמוֹת טז, ו): "וַיִּדְעֶתְם כִּי ה' הוֹצִיא אֶתְכֶם" וְכו', "לְמַעַן יִדְעוּ" וְכו' (וַיִּקְרָא כג, מג).

"וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יֶצְחָק וְאֵל יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדַּי" (שְׁמוֹת ו, ג)

אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "חֲבַל עַל דְּאֲבָדִין וְלֹא מִשְׁתַּבְּחִין" - הָרִי כְּמָה פְּעָמִים נְגַלִּיתִי עַל אַבְרָהָם יֶצְחָק וַיַּעֲקֹב "בְּאֵל שַׁדַּי", וְלֹא הִרְהָרוּ עַל מַדוּתִי, וְלֹא אָמְרוּ לִי מַה שְׁמַךְ וְכו'. (סְנֵהֲדִין קוּיא רַש"י שְׁמוֹת ו, ט)

אוי לנו שלא זכינו שישאר אור הזה של הספר הזה, ובעונותינו הרבים גזרו עליו מן השמים לשרפו.

ואמר רבנו ז"ל: שזה הספר לא יהיה עוד בעולם. "חבל על דאבדין" (סנהדרין קיא.) בעונותינו הרבים, אבדה שאינה חוזרת. ואמר: שזה הספר [הנשרף הנ"ל] בהכרח לשרפו. וזה הספר "לקוטי מוהר"ן, יהיה נדפס ויתפשט בעולם.

[ימי-מוהרנ"ת ח"א נו: ולקח [רבי שמעון] שני הספרים, ושניהם אחד, דהינו ספר אחד בכתובת-ידו הקדושה, וספר השני מה שאני העתקתי לפניו, ושרף שניהם על-פי פקדתו. וכמה דמעות שפד רבנו ז"ל קדם שיצאה הגזירה לשרפו, "חבל על דאבדין ולא משתכחין" (סנהדרין קיא.) כי אמר: שזה הספר לא יהיה עוד בעולם, או! כמה העוון גורם, כי עונותינו הטוב אלה, וחסאיתנו הסתירו טוב כזה מאתנו; המקום ינחם אותנו מהרה, אמן כן יהי רצון].

ז.

(ימי-מוהרנ"ת ח"א כ)

כל מה שכתבתי כמה שעבר עלי, כאלה וכאלה עברו גם על שאר אנשי-שלומו, שרבים בכלם היו להם מניעות עצומות ונוראות מלהתקרב לרבנו ז"ל, בפרט בתחלתם.

ורבים נפלו ונתרחקו על-ידי המניעות, ואבדו מה שאבדו, "חבל על דאבדין" (סנהדרין קיא.).

ואשרי להנשארים, שהתגברו והתחזקו ושרדו כל המניעות, ונתדבקו ברבנו ז"ל, וזכו להם כו', ולדורותם, ולכל בני-ישראל, לעולמי עד ולנצח-נצחים.

ד.

(ספורי-מעשיות, מעשה ח מרב ובן יחיד, בסוף)

ונסע הרב אל הצדיק, וצעק: חבל! חבל! "חבל על דאבדין ולא משתכחין"! (סנהדרין קיא.).

ה.

(שיחות-הר"ן קנא)

המעשה של יום שלישי ורביעי (משבעה-בעטלערס, בספורי-מעשיות, מעשה יג), ספר ב'ליל שבת-קדש'.

אחר ברפת-המזון נשאר יושב על שלחנו הקדוש, ופתח פיו הקדוש והטהור והנורא, ואמר אז שיחה נפלאה ונוראה שהיה בה תורה קדושה, בדרך תמיד ברב שיחותיו הקדושות וכו'.

ואחר-כך בתוך אותה השיחה ענה ואמר: "איך אנו עומדין בהמעשה?" וכו' וכו'. וספר כל המעשה של יום השלישי וכו', ואחר-כך תקף ספר המעשה של יום הרביעי וכו'.

ומחמת שהייתי טרוד בדעתי מאד לחזר השתי מעשיות הנוראות מיום השלישי ויום הרביעי, ותקף חזרתי אותם עם אנשים שהיה שם, לבל נשכח דבור מהם. ומחמת זה נשכח ממני כל השיחה הקדושה הנ"ל שדבר מקדם - "חבל על דאבדין" (סנהדרין קיא.).

שבח ותהלה לאל-חי על הנשאר לנו, שזכינו לזכר ולרשם המעשיות האלו וכו'.

ו.

(חיי-מוהר"ן קסט - בענין הספר-הנשרף)

ולקח שני הספרים, ושרפם שניהם [רבי שמעון תלמיד רבנו ז"ל].

"וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה, וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה'.
וַאֲרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל
שָׁדַי, וְשָׁמִי ה' לֹא נִוְדַעְתִּי לָהֶם" (שמות ו, ביג)

ת.

(לקוטי-הלכות, שבת ה, יז)

קדם מתן-תורה' בתיב (שמות ו, ג): "ושמי
הוי"ה לא נודעתי להם". כי אף-
על-פי שדבר עם האבות ב'שם הוי"ה' גם-כן,
כמו שפרש רש"י (שם) - אף-על-פי-כן עדין
לא היה באפשר לגלות ולהודיע להם בחינת
'שם הוי"ה', מחמת שהיה 'קדם מתן-תורה'.
כי קדם 'יצאת-מצרים' ו'קבלת-התורה',
שנבחרו ישראל לעם-סגולה להשם-
יתברך - לא היה עדין שם להשם-יתברך.

כי אי-אפשר לקרותו ב'שם הקדש' - כי-
אם: א) על-ידי ה'תורה', "שהיא פלה
שמה דקדשא-ברוך-הוא" (זהר יתרו צ: תקוני-
זהר כו, ועוד). ב) ועל-ידי 'יצאת-מצרים', על-
ידי האותות והמופתים הנוראים אשר עשה
במצרים ועל ים-סוף וכו', וכמו שכתוב
(שמות ט, טז): "ולמען ספר שמי בכל הארץ"
וכו'.

כי עקר התגלות 'שם השם', הוא על-ידי
'מעשה התחתונים', על-ידי האדם
ה'בעל-בחירה', בשזוכה לעבד אותו יתברך
באמת, ולשבר ה'בחירה', לבלי לבחור ברע,
כי אם בטוב לעשות רצונו יתברך באמת -
אזי דיקא נתגלה 'שם השם' וכו'.

כי 'קדם הבריאה', לא היה להשם-יתברך
שום שם כלל. ועקר הבריאה היתה
בשביל-זה: בשביל לגלות שמו יתברך. כי כל
העולמות מראש ועד סוף וכו', תלוי באדם-
התחתון - כי עקר ה'תגלות שם השם' נעשה
על-ידו דיקא.

ועל-כן במצרים שהיה קדם 'קבלת-
התורה', ולא היה אפשר עדין
לגלות 'שם השם' על-ידי 'מעשה
התחתונים', כי לא היה להם מצות ומעשים-
טובים עדין לזכות בהם - היה קשה למשה
ענין זה, ושאל להשם-יתברך (שמות ג, יג):
"ואמרו לי מה שמו, מה אמר אלהם".

כי היה קשה לו: איך אפשר לקרותו
יתברך בשם, מאחר שהוא עדין 'קדם
קבלת-התורה'?

והשיב לו השם-יתברך (שם פסוק יד): "פה
תאמר כו', אהיה" - "אהיה - דא
אנא זמין למהוי" (זהר ויקרא יא. אחרי סה:).

ולכאורה קשה: איך שיך אצל השם-
יתברך "אנא זמין למהוי"?

אך בודאי השם-יתברך הוא "היה הוה
ויהיה" [שעל-זה מורה שם הוי"ה. טור ושלחן-
ערוך ארבע-חיים סימן ה; עץ-חיים א, א].

אך אי-אפשר לנו לידע מזה, כי-אם על-
ידי 'קבלת-התורה' - שאז נתגלה 'שם
השם', שהוא 'שם הוי"ה ברוך-הוא', שהוא
עקר 'שם השם'.

אבל 'קדם קבלת-התורה', קדם שיש
'אתערוותא-דלתתא' על-ידי 'מעשה
התחתונים', שאז עדין אי-אפשר לגלות 'שם
השם' כו' - אז נקרא השם-יתברך ב'שם
אהי"ה', שהוא בחינת: "אנא זמין למהוי".

שם-קיים עולמו, על-שם העתיד - בזכות
הצדיקים שעתידין להיות,
שיעשו רצונו יתברך, ויגלו שמו וכבודו
בעולם, וידעו כל באי עולם שיש רב ושליט
היה הוה ויהיה שהוא מהוה כל העולמות
מאין ליש.

ובזכות אלו הצדיקים שעתידים לגלות שמו - בזכותם ברא את העולם, ובזכותם מקים את העולם 'קדם קבלת-התורה'.

ועל-כן אז נקרא בשם 'אהי"ה', בחינת "אנא זמין למהוי" - שהשם-יתברך קורא לעצמו 'שם', על-שם העתיד, ש"הוא זמין למהוי", שהוא עתיד להתגלות בעולם. דהינו: שעתידין צדיקים שיגלו שם הוי"ה ברוד-הוא בעולם, על-ידי מעשיהם-הטובים כו'.

ט.

(לקוטי-הלכות, רבית ה, ל-לא-לב-לג)

כל הנוכחים בין השם-יתברך ובין משה רבנו בענין שליחותו לגאל את ישראל, שמשוה היה ממאן מאד כמה פעמים, והשם-יתברך הקפיד עליו והכריחו לילך בשליחותו לגאלם, במבאר בפרשיות הקודמים - הכל היה בענין ה'אמת'.

שאפלו גדולי הצדיקים קשה להם בתחלה לעמוד על עצם נקדת האמת-לאמתו, רק כל צדיק וצדיק מברר האמת כפי יגיעתו וטרחו בעבודתו, וכל ימי חייו יש לו בכל פעם נסיונות, פי בהכרח שיהיה לו בחירה כל ימי חייו, ועקר הבחירה הוא בענין 'ברור האמת-לאמתו'.

ועל-כן אפלו משה רבנו היה ממאן לילך בשליחות השם-יתברך. והכל מחמת רבוי האמת' שלו.

כי בקדשת חכמתו, ידע האמת: שקשה מאד להושיע לישראל ישועה שלמה בתכלית עד הסוף, פי ראה שסופן לחטא ולהמרות בנגודו וכנגד השם-יתברך, כמה פעמים בתחלה ובסוף, וכמו שהיה באמת

כן, כמו שכתוב (במדבר יד, כב): "וינסו אתי זה עשר פעמים" וכו'.

ועל-כן היה חפץ לסלק עצמו משליחותו, פי תלה הדבר בענותנותו, פי היה קטן בעיניו ואמר (שמות ג, יא): "מי אנכי" וכו'.

וכל-זה בחינת 'אמת' - פי 'משה רבנו' בודאי דבר כל דבריו באמת ובענוה אמתית, אבל אף-על-פי-כן הקפיד השם-יתברך עליו, כמו שכתוב (שם ד, יד): "ויחר אף ה' במשה" וכו', והכריחו לילך.

כי כל אלו הדעות והסברות של משה, שהיה למאן בשליחותו - הכל נמשך ונשתלשל מה'אמת של המלאכים, שקטרגו ואמרו שלא יברא האדם, פי "מה אנוש פי תזכרנו" וכו' (תהלים ה, ח), פי "עתיד למהטא קמך ולארגזא קמך" וכו' (זהר בראשית כה.). ש'מ'זה הקטרוג' - כל 'בח היצר-הרע'.

ואפלו צדיקים גדולים גמורים, צריכים יגיעה רבה, לברר דעתם מסברות הנמשכים מ'זה הקטרוג' וכו'.

ומ'זה נמשך מה שאמר משה (שמות ה, כב): "למה הרעתה וכו' למה זה שלחתני" - ש'זה נמשך על-ידי עצם המחלקת של החולקים, שהם דתן ואבירם שיצאו נצבים לקראתם ואמרו (שם כא): "יירא ה' עליכם וישפט" וכו'.

וגם לפי דעתם דברו באמת פאלו הם מקנאים על צרות ישראל, פי כל הפגמים שבועולם, בפרט כל מיני מחלקת - נמשך רק מ'פגם האמת' הנ"ל, שמשם כל הבחירה. ועל-כן אפלו הרשעים-הגמורים

מלבישים דבריהם הרעים באיזה אמת, כאלו
בונתם אל האמת.

כמו שראינו בפרעה שאמר להם (שם ה, ד
ט): "למה משה ואהרן תפריעו את
העם וכו'. תכבד העבודה על האנשים
ויעשו בה ואל ישעו בדברי שקר".

היט וראה והבן אתה המעיין, עד היכן
השקר מתפשט להחליף האמת, עד
שבתקף שקריו מעז פניו כל־כף לומר:
"שאצלו האמת!" - עד שפרעה הרשע
שענה את ישראל בשקר ובחנם בעבודה
קשה כל־כף, אמר: "תכבד העבודה וכו',
ואל ישעו בדברי שקר".

כאלו דברי משה ואהרן שרוצים שישראל
יעבדו את השם - הם חסין־שלום
דברי שקר, והוא חפץ רק האמת, שיעבדו
אותו ישראל בחנם. וכן הוא בכל דור ודור.

אבל זה הענין להחליף השקר באמת הוא
בכמה בחינות אין מספר, כי הרשע
גמור כמו פרעה - מחליף שקר גמור לאמת
כפ"ל, ודתן ואבירם באו גם־כן בשקר לחלק
על משה בעזות וחצפה גדולה, כאלו הם
מקנאים על צרות־ישראל ואמרו: "ירא ה'
עליכם וישפט" וכו'.

אבל בודאי שקר שלהם לא היה מגשם
כל־כף כמו השקר של פרעה, אבל
גם הם באו בשקר, ואמרו: שאצלם האמת,
כאלו הם אוהבים את ישראל באמת יותר
ממשה ואהרן. וכן הוא בכל דור ובכל עת.

ו"העשק יהולל חכם ויאבד את לב
מתנה" (קהלת ז, ז), כמו שדרשו
רז"ל (שמות־רבה ו, ב), פסוק זה "לענין משה
רבנו" - שעל־ידי העזות הרע של דתן
ואבירם שאמרו: "ירא ה' עליכם" וכו', על־

ידי־זה גרמו, שגם משה רבנו שגה ואמר:
"למה הרעתה" וכו'.

כי גם הצדיקים הגדולים והנוראים, טועים
גם־כן לפעמים על־ידי רבוי האמת
יותר מדאי, שנמשך מ'קטרוג המלאכים'
הנ"ל.

וזה שהודיעו השם־יתברך מה ששגה
בפרשה זאת של 'וארא', שנמשך
לענין הקדם על שאמר "למה הרעתה", כמו
שפרש רש"י.

וזהו (שם ו, ב): "וידבר אלקים אל משה,
ויאמר אליו אני ה'" - כי כל
ה'קשיות' שקשה על השם־יתברך נמשך
מ'הסתרת האמת', שמשם נמשכין "דרכי־
השם שאי־אפשר להשיג, בחינת צדיק וטוב
לו, צדיק ורע לו, רשע וטוב לו" וכו' (ברכות
ז). והכל בשביל ה'בחירה', וכפ"ל.

וזהו: "וידבר אלקים" - בחינת 'דין' וכו'.
"ויאמר אליו אני ה'" - בחינת
'רחמים'.

הינו שהודיעו: כי "ה' הוא האלקים"
(דברים ז, לה־לט) והכל אחד - כי מדת־
הרחמים ומדת־הדין, הכל אחד באמת־
לאמתו, רק שאי־אפשר להשיג זאת, כי עצם
אמתת דרכיו ומדותיו יתברך אי־אפשר
להשיג, כמו שאי־אפשר להשיג עצמותו
יתברך.

וזהו: "וארא אל אברהם אל יצחק ואל
יעקב באל שדי, ושמי ה' לא
נודעתי להם".

כי עקר התגלות אמתת אלקותו יתברך,
היה על־ידי האבות, אברהם, יצחק
ויעקב. אבל אי־אפשר לגלות האמת בפעם־
אחד, כי האמת צריך להתברר בזה העולם־

הַבְּחִירָה דִּיקָא, בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, עַד שְׁיָבֹא מְשִׁיחַ.

אִז יתְגַלֶּה הָאֱמֶת בְּשִׁלְמוֹת, כִּי "הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד" (זְכַרְיָה יד, ט), שְׁזָה עֵקֶר הָאֱמֶת, בְּחִינַת: "כָּלוּ אֶחָד, כָּלוּ טוֹב, כָּלוּ קִדְשׁ" (לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א ד, ט; כא, בַּסּוּף; נא; סה, ג).

אָבֵל אֶהְיֶה-לְפִיכֵן מֵצַד הַמְּקַבְּלִים, יֵשׁ חֲלוּקִים רַבִּים בְּעֵינֵי הַשְּׁגָת אֱמֶתוֹ יִתְבָּרַךְ, לְכָל חַד כְּפִי יִגְיעַתוֹ בְּעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ וְכוּ'. וְכָל אֶחָד כְּפִי הַשְּׁגָתוֹ אֶת אֱמֶתוֹ יִתְבָּרַךְ, בֵּן נִתְגַלֶּה לוֹ סוּד שֵׁם מְשֻׁמּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ בְּפִי הַהַשְּׁגָה.

כִּי "יֵשׁ שְׁבַעֲהָ שְׁמוֹת שְׁאִינָם נִמְחָקִים" (שבועות לה. שְׁלֹחַן-עָרוֹךְ יוֹרְהַדְעָה רעו, ט), וְיֵשׁ בִּינֵיהֶם כַּמָּה דְרָגוֹת. וְשֵׁם הַיּוֹי"ה בְּרוּךְ-הוּא' הוּא לְמַעַלָּה מִכָּלֶם, כִּי הוּא בְּחִינַת 'שֵׁם הָעֵצִים'.

אָבֵל גַּם כָּל הַשְּׁמוֹת, אֶפְלוּ 'שֵׁם הַיּוֹי"ה בְּרוּךְ-הוּא', הוּא רַק בְּבַחֲינַת 'אֶחָד הַבְּרִיאָה', שְׁגָלָה שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ לְהַצְדִּיקִים, כְּדִי שְׁיֻכְלוּ לְהַשִּׁיג אֱמֶתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי קִדְם הַבְּרִיאָה אֵין לוֹ שֵׁם כָּלֵל, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (תְּקוּנֵי-זוֹהַר יז): "וְאַנְתָּ לִית לָךְ שֵׁם יְדִיעַ" וְכוּ'. וְכַמוֹבָא בְּכָל סְפָרֵי הַמְּקַבְּלִים.

וּבְבַחֲינַת אֵלוּ הַנ"ל, הוּא הַחֲלוּק שְׁבִין מְדֻרְגוֹת הַצְדִּיקִים. שְׁאֶהְיֶה-לְפִי שְׁכַלָם מִפִּירִין וְיִוְדְעִין אֱמֶתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא 'כָּלוּ אֶחָד, כָּלוּ טוֹב' וְכוּ' - אֶהְיֶה-לְפִיכֵן יֵשׁ בִּינֵיהֶם חֲלוּק גְּדוּל וְכַנ"ל, וְכַפִּי הַחֲלוּק שְׁבִינֵיהֶם, כְּמוֹ כֵּן מְשִׁיג כָּל אֶחָד שֵׁם מְשֻׁמּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְכַנ"ל.

וְזָהוּ: "וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם בְּאֵל שַׁדַּי" - שֶׁהוּא שֵׁם קְדוֹשׁ וְנוֹרָא, אָבֵל זֶה

הַשֵּׁם נִקְרָאִים בּוֹ גַּם הַמְּלָאכִים, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת כג, כ): "הִנְנִי שׁוֹלַח לְפָנֶיךָ מְלָאךְ וְכוּ'". הַשְּׁמֵר מִפְּנֵיו, אֵל תִּפְרֹד בּוֹ, כִּי שְׁמִי בְּקִרְבּוֹ". וְדָרְשׁוּ רַז"ל (סְנֵהֲדֵרִין לז): "אֵל תִּמְרָנִי בּוֹ. כִּי שְׁמִי בְּקִרְבּוֹ - זֶה מִט"ט, שְׁשִׁמוֹ כְּשֵׁם רַבּוֹ" - כִּי 'מִט"ט' בְּגִימַטְרִיא 'שַׁדַּי', כְּמוֹבָא (רַש"י שְׁמוֹת כג, כ) וְכוּ'.

וְזָה שְׁאָמַר הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ לְמֹשֶׁה עַל שְׁאָמַר (שְׁמוֹת ה, כב): "לָמָּה הִרְעַתָּה" - הֲלֹא לְאַבְרָהָם וְכָל הָאֲבוֹת לֹא נִתְגַּלִּיתִי כִּי-אִם בְּבַחֲינַת שֵׁם שַׁדַּי, שְׁשֵׁם יֵשׁ אַחֲזָה לְהַשְּׁגָת הַמְּלָאךְ.

אָבֵל: "וְשְׁמִי ה'", שְׁשֵׁם אֵין שׁוּם תְּפִיסָה לְהַמְּלָאכִים - "לֹא נִוְדַעְתִּי לָהֶם".

וְעַל-כֵּן בְּוֹדָאֵי הָיָה נֶעְלָם מֵאַתָּם יוֹתֵר דְּרַכֵּי אֱמֶתוֹ יִתְבָּרַךְ, "וְאֶהְיֶה-לְפִיכֵן לֹא הִרְהַרוּ אַחֵר מְדוּתִי", וְכַמוֹ שְׁדָרְשׁוּ רַז"ל (סְנֵהֲדֵרִין קיא). וְמוֹבָא בְּפִרוּשׁ רַש"י שָׁם: "שֶׁהִבְטַחְתִּי לָהֶם אֶת הָאָרֶץ, וְכַשְּׁבָא אַבְרָהָם לְקַבֵּר אֶת שָׂרָה, הִכְרַח לְקַנּוּת וְכוּ', וְכֵן יִצְחָק וְיַעֲקֹב". כִּי יָדְעוּ: שְׁעֵדוּן לֹא הִשִּׁיגוּ עֵצִים אֱמֶת מְדוּתָיו יִתְבָּרַךְ.

וְאַתָּה שְׁכַבֵּר גְּלִיתִי לָךְ הַשְּׁגָת שֵׁם הָעֵצִים, שֵׁם הַיּוֹי"ה בְּרוּךְ-הוּא - אַתָּה חֲפִץ לִידַע וּלְהַבִּין דְּרַכֵּי הַנְּהַגוֹת אֱמֶתִי בְּשִׁלְמוֹת.

הֲלֹא אֲדַרְבָּא: כָּל מַה שְׁמִשִּׁיגִין הָאֱמֶת בְּמְדֻרְגָה גְּבִיָּה יוֹתֵר, צְרִיכִין לִידַע שְׁעֵדוּן רְחוּקִים מֵהַשְּׁגָת 'עֵצִים הָאֱמֶת', כִּי עֵקֶר 'הַשְּׁגָת הָאֱמֶת' הוּא: רַק לִידַע שְׁרַחוּקִים מ'עֵצִים הָאֱמֶת' וְכוּ'.

וְזָהוּ (שָׁם ו, ד): "וְגַם הִקִּימְתִי אֶת בְּרִיתִי אִתְּכֶם, לְתֵת לָהֶם אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן וְכוּ',

וגם אני שמעתי את נאקת בני־ישראל" וכו'.

הינו שגלה למשה: שאף־על־פי שלא גלה להאבות השגת אמתתו יתברך אפלו כמו שגלה למשה, אף־על־פייכן, כל מה שיגעו וטרחו, לא היה בחנם חס־ושלום.

כי אף־על־פייכן רק הם פעלו על־ידי עבודתם, להמשיך ולתן לנו "אחזת נחלתנו" (במדבר לב, לב), שהיא 'ארץ־ישראל', ששם עקר השגת אמתתו יתברך לכל אחד ואחד מישראל.

רק שצריכין להמתין לזה עד הגאלה הראשונה, ואחר־כך עד הגאלה האחרונה. אבל סוף־כּל־סוף כל כבישת ארץ־ישראל בתחלה ובסוף, הכל היה בכח האבות, כמבאר בכל התורה.

וכמו־כן גם אתה, אף־על־פי שגלית לך "שם ה'" שהוא 'השגת האמת' בבחינה גבה יותר - אף־על־פייכן עדין אי־אפשר לך להשיג דרכי אמתתי בשלמות.

ועל־כן, אף־על־פי שאתה רואה בה' אמת שלך: שישראל לא ישמעו אליך, וירגיזו אותי ואותך כמה פעמים; וגם עתה ממאן פרעה לשלח את ישראל, והוסיף עוד להכביד העבודה מאד מאד; וגם דתן ואבירם יצאו נצבים וכו'.

שבשביל כליזה לא רצית בתחלה לילך בשליחותי, וגם עתה אתה צועק (שם ה, כב): "למה זה שלחתני" וכו' - אף־על־פייכן אתה מברח לבטל דעתך נגדי, ולילך בשליחותי - כי אף־על־פייכן תפעל ותועיל ותצליח הרבה בשליחותך, כי סוף־כּל־סוף תוציאם ממצרים "ביד רמה" (שם יד, ח), ותתן התורה לישראל.

ומה שיהיה אחר־כך - אין לך להרהר בזה, כי כל מה שתגמר לטובת ישראל, אינה נאבד לעולם.

והכלל: שאף־על־פי שאין זוכין להשיג עצם האמת, אף־על־פייכן כל צדיק וצדיק אמתו גומר הרבה מאד בעבודתו, שמאיר בנו קדשת אמתת תורתו כפי הדור וכפי העת והזמן, "בפני הבית ושלא בפני הבית" (לשון חז"ל במשנה).

ואפלו כל נקדה ונקדה טובה של אמת של הפחות שבישראל, יקר מאד מאד בעיניו יתברך, ואינה נאבדת לעולם. ומה שנעשה עם כל אחד ואחד - אי־אפשר להשיג.

כי גם הצדיקים הגדולים בעצמן, אי־אפשר להם להשיג דרכי אמתתו יתברך בשלמות כנ"ל - ואף־על־פייכן כל פעלתם באמת קים לעד ולנצח.

וכמו־כן כל נקדה ונקדה מנקדות־האמת שמאירין בנו אפלו בשפלותנו העצום, הכל קים לנצח.

ועל־ידי כליזה שדבר עמו השם־יתברך, והאיר בו השגת הדעת האמתית, עד שבטל דעתו והלך בשליחותו יתברך ופעל פעלתו באמת, ונאל אותנו ממצרים, ונתן לנו את התורה וכו' - על־ידי כל זה הבין מרחוק: עצם חסדיו יתברך עד אין־סוף ותכלית, שאי־אפשר להשיג כּל־ל עצם פונת אמתתו יתברך.

עד שהבין: שאפלו בתקופה בעסו וחרון אפו של השם־יתברך חס־ושלום, גם אז צריכין להתפלל אליו יתברך - כי עצם אמתת פונתו אי אפשר להשיג כּל־ל, ואיך

שהוא, רצונו שנבקש ונתפלל ונתחנן לפניו, כי עצם אמתת חסדו ורחמנותו אי אפשר להשיג כלל וכנ"ל.

ועל-כן אחר מתן-תורה בשבאו ישראל לידי אותה מעשה של העגל, עד שחרה אפו יתברך מאד - "ויאמר להשמידם" (תהלים קו, כג), חס ושלום - אז הבין משה: לבלי להסתכל על פשטיות האמת הנראה בפני דעת האדם ומשפטו, שנראה שבודאי פונת השם-יתברך לענשם חסוֹשֵׁלוֹם, כראוי לפי המעשה הרע הזה שמגיע לכלותם חסוֹשֵׁלוֹם. אבל באמת-לאמתו אינו כן.

ועל-כן אז התחזק משה, ולא הסתכל על שום סברות אמתיות לפי הדעת הפשוט, שראוי חסוֹשֵׁלוֹם לבוא עליהם מה שראוי, רק סלק האמת הזה, והתחזק בתפלה מאד מאד וכו'.

ואז נתרצה השם-יתברך למשה, "וינחם על הרעה" וכו' (שמות לב, יד). ואז למדו השם-יתברך סדר התפלה, וסדר לפניו י"ג מדות של רחמים, ושם גלה לו האמת לאמתו, שעצם אמתתו יתברך הוא רבוי רחמיו ורחימנותו, ורב חסדו לנצח שאינו נפסק לעולם, שזה עקר האמת וכו' וכו'.

כי פליזה הבין משה אחר-כך - על-ידי מה שרמז לו השם-יתברך ב'פרשת וארא' וכו', וכנ"ל.

י.

(לקוטי-הלכות, פריקה-וטעינה ד, יד-טו)

באמת: אם היו הכל שומעים לקול הצדיקי-אמת לילך בדרך זה - להאמין תמיד בהשם-יתברך שהכל לטובה,

ולתן שבה והודיה תמיד להשם-יתברך בין בטובו בין בעקו, כמו שכתוב (תהלים נו, יא): **"בה' אהלל דבר באלקים אהלל דבר"** - בודאי היו מתבטלים כל הצרות וכל הגליות לגמרי, וכבר היתה גאלה-שלמה.

אך עקר עיוב הגאלה בכלל ובפרט - הוא על-ידי רבוי החולקים, שהם בחינת דתן-ואבירם שיצאו נצבים לקראת משה וכו'.

כי באמת: אף-על-פי כשמודים להשם-יתברך, שעל-ידי-זה מתבטלים כל הצרות הנמשכין מהפעלות-משתנות וכו', עד שמתבטל הצרה לגמרי וכו'. אף-על-פי-כן, **"את זה לעמת זה עשה האלקים"** (קהלת ז, יד), ותבא שמתחיל איזה צמיחת קרן ישועה, אזי תבא הסטרא-אחרא והמסטינים מתגרים ביותר ויותר, לקטרג ולהגביר הצרה חסוֹשֵׁלוֹם.

כמו שני בני-אדם הנלחמים זה עם זה, כשאחד רואה שחברו מתגבר - הוא מתגבר יותר וכו', וכמבאר בהתורה: "ויאמר בעז" וכו' סימן ס"ה, ובמקום-אחר.

ומזה באים כל הנפילות רחמנא-לצלון, וההתרחקות של כל בני-אדם, ובפרט של הפשרים שהתחילו להתקרב ונתרחקו, רחמנא-לצלון.

ועל-כן כשבא משה לגאלם - "ויאמן העם וכו', ויקדו וישתחוו" (שמות ד, לא) - שעל-ידי-זה התחילה הגאלה.

אבל הסטרא-אחרא התגברה מאד, והכפיד לב פרעה עד שאמר (שם ה, ב): **"מי ה'"** וכו', ואמר (שם ש, ט): **"תכבד העבדה"** - בכבדות עצום, שלא לתן להם תבן.

וְזֶה הָיָה נְסִיּוֹן לְיִשְׂרָאֵל, לְהַתְחִיזק אֶז
דִּיקָא בְּאַמוּנָה, לְהֶאֱמִין פִּי בּוֹדְאֵי דְבַר
ה' עַל-יַדֵּי מֹשֶׁה נְאֻמָּן בֵּיתוֹ - בּוֹדְאֵי יְקוּם
לְעוֹלָם, כַּאֲשֶׁר בְּאַמַּת רַב הַכְּשָׁרִים הִלְכוּ בְּזָה.

אָבֵל נִמְצְאוּ חוֹלְקִים דְּתַרְוָא בִּירָם,
שֶׁהִטְעוּ רַבִּים אַחֲרֵיהֶם, עַד שֶׁיִּצְאוּ
נִצְבִּים לְקִרְאָת מֹשֶׁה וְאָמְרוּ (שָׁם שָׁם, כא): "יֵרָא
ה'" וְכו' - כִּאֲלוֹ הֵם מְקַנְאִים קִנְאָת ה' צְבִי-
אוֹת, וְטוֹעֲנִים בְּעַד יִשְׂרָאֵל וּמוֹסְרִים דִּין
לְשָׁמַיִם עַל מֹשֶׁה רַבְּנוֹ - שְׁמוּסָר כָּל נִפְשׁוֹ
בְּעַדָּם, עַד שֶׁאוּמְרִים: "יֵרָא ה' עֲלֵיכֶם
וַיִּשְׁפֹּט".

וּמַרְבּוּי מַחְלֻקוֹתָם - הִתְגַּבְּרוּ ה'פְּעֻלוֹת-
מִשְׁתַּנּוֹת, לְהַעֲלִים חֶסֶד וְשָׁלוֹם
'הַתְּגַלּוֹת אַחֲדוּת-הַפְּשׁוּט, שֶׁמִּשָּׁם כָּל
הַנְּאֻלָּה. וְהַמְחַלְקָת הָרַע שֶׁלָּהֶם הִתְגַּבְּרָה.

עַד אֲשֶׁר: "הָעֵשֶׂק יִהְיֶה לְכֶם וַיֵּאבֵד אֶת
לֵב מִתְּנָה" (קִהְלֵת ג, ז) - "שֶׁהוּא לֵב
מֹשֶׁה" (שְׁמוֹת-רַבָּה ג, ב), עַד שֶׁמֹּשֶׁה מֵעַצֵּם
צָרְתוֹ אָמַר (שָׁם שָׁם, כב): "לָמָּה הִרְעִיתָה לְעַם
הַזֶּה, לָמָּה זֶה שָׁלַחְתָּנִי" - כִּי הֲלֹא זֶה דְּבָרֵי
גַם מִקֶּדֶם, שֶׁלֹּא רְצִיתִי לִילְכֹד בְּשִׁלְיחוֹת זֶה,
מִחֲמַת רַבּוּי הַחוֹלְקִים וְכו'.

וְהַשִּׁיב לוֹ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ: שְׁבוֹדְאֵי הוּא
יִגְמֹר אֶת שְׁלוֹ בְּרַחֲמָיו הַגְּדוֹלִים,
וּבְזָכוֹת-אָבוֹת, וּבְזָכוֹת אַחֲרָן וְהַכְּשָׁרִים
הַנְּלוּיִם אֵלָיו הַמְּאֻמְיָנִים בְּמֹשֶׁה בְּאַמַּת,
וּמִבְּטָלִים שְׁנוּי דַּעְתָּם, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'פְּעֻלוֹת-
מִשְׁתַּנּוֹת' - לְדַעָה אַחַת שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁעַל-יַדֵּי-
זֶה נִכְלָלִים בְּאַחֲדוּת-הַפְּשׁוּט, כַּנֶּ"ל, וְעַל-
יַדֵּי-כָל-זֶה תִּהְיֶה הַנְּאֻלָּה בְּשִׁלְמוֹת.

וְזֶה (שְׁמוֹת ג, ב): "וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה,
וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה'" - שֶׁהוֹכִיחוֹ

הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עַל שֶׁאָמַר (שָׁם ה, כב): "לָמָּה
הִרְעִיתָה".

וְזֶה: "וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה, וַיֹּאמֶר
אֵלָיו אֲנִי ה'" - הֵינּוּ בְּחִינַת (תְּהִלִּים ק,
ג): "דַּעוּ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים" הַמְּבֹאָר בְּסוּף
הַתּוֹרָה הַנֶּ"ל (ח"ב ב) שֶׁפִּרְשׁ שָׁם: שֶׁכָּל
הַפְּעֻלוֹת-מִשְׁתַּנּוֹת הַנִּמְשָׁכִים מִשָּׁם אֱלֹקֵי"ם
- כָּלָם כְּלוּלִים בַּה' [הַנִּי"ה] שֶׁהוּא 'אַחֲדוּת-
הַפְּשׁוּט, עֵינֵי-שָׁם.

וְזֶהוּ: "וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה, וַיֹּאמֶר
אֵלָיו אֲנִי ה'" - כִּי הַכֹּל אֶחָד, כִּי "ה'
הוּא הָאֱלֹקִים", כִּי כָּל ה'פְּעֻלוֹת-מִשְׁתַּנּוֹת,
כְּלוּלִים בְּ'אַחֲדוּת-הַפְּשׁוּט, וּבּוֹדְאֵי יִגְמֹר אֶת
שְׁלוֹ לְנֶאֱלָם.

כִּי פָרַעַה אָמַר: "מִי ה'" - כִּי לֹא הָאֵמִין
בְּשֵׁם ה' [הַנִּי"ה], כִּי "יִנִּיקְתּוּ הָיָה רַק
מִשָּׁם 'אֱלֹקֵי"ם" (פְּרִיעֵץ-חַיִּים, חֲגֵה-מִצּוֹת פ"ה),
כִּי רָצָה לְהַפְרִיד חֶסֶד וְשָׁלוֹם בֵּין שָׁם ה' [הַנִּי"ה]
לְשֵׁם 'אֱלֹקֵי"ם, שֶׁזֶה עֵקֶר הַפְּרוּד חֶסֶד
וְשָׁלוֹם.

הֵינּוּ: כִּי רָצָה לְכַפֵּר וּלְהַפְרִיד ה'פְּעֻלוֹת-
מִשְׁתַּנּוֹת' מ'אַחֲדוּת-הַפְּשׁוּט,
מִחֲמַת שֶׁאֵי-אֶפְשָׁר לְהַבִּין זֹאת בְּשִׁכּוֹל, כְּמוֹ
שֶׁמְבֹאָר שָׁם.

אָבֵל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ הִפְהוּ מִכּוֹת גְּדוֹלוֹת,
וְהַצִּיל יִשְׂרָאֵל מִכָּלָם, וְהִרְאָה מוֹפְתִים
גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים, שֶׁעַל-יַדֵּי-כָל-זֶה רָאָה
בְּעֵינָיו: שֶׁכָּל ה'פְּעֻלוֹת-מִשְׁתַּנּוֹת' הֵם
מ'אַחֲדוּת-הַפְּשׁוּט' - עַד שֶׁהִכְרַח לְהוֹדוֹת
בְּעַצְמוֹ, וְאָמַר (שְׁמוֹת ט, כז): "ה' הַצַּדִּיק".

וְכֵן מִתְּנַהֵג עִתָּה: שֶׁכָּל מַה שֶׁמִּתְעוֹרֵר
אֵיזָה צְמִיחַת קֶרֶן יִשׁוּעָה בְּכִלְלוֹת אוֹ

בפרטיות - אזי תקף מתגבר שפנגדו יותר ויותר, כמו שני בני-אדם הנלחמים וכו' פנ"ל.

ואם ירצה להתגבר עוד יותר, מתגברים הם עוד יותר ויותר וכו'. עד שנתעקם לב הרבה, באלו אי-אפשר עכשו חסוֹשֶׁלֶם לשוב ולהתקרב להשם-יתברך.

אבל סוף כל סוף, יגמר השם-יתברך את שלו, ויגאלנו גאלה-שלמה, על-ידי זכות-אבות, ועל-ידי פח הצדיקי-אמת, והכשרים הנלוים אליהם המאמינים בהאמת והולכים בדרך הנ"ל: להאמין שהכל לטובה, ולתת שבה והודיה להשם-יתברך תמיד בשמחה, ולהתחזק על-ידי-זה להתפלל ולהתחנן להשם-יתברך.

ועל-ידי-זה יושיענו השם-יתברך, ויצילנו ויזיאנו מפל הצרות והדחקות, וימחר לגאלנו גאלה-שלמה שאין אחריה גלות, במהרה בימינו אמן בן יהי רצון.

כמו שמצינו בעת שהיו ישראל במדרגה קטנה מאד, דהינו במצרים, שהיו משקעים במ"ט שערי טמאה, היו צריכים רבי גדול ומלמד גדול ונורא מאד, דהינו משה רבנו עליו-השלום.

כי כל מה שהוא קטן ומרחק ביותר, צריך מלמד גדול ביותר, שיהיה אמן בזה, שיוכל להלביש 'שכל-עליון' בזה, דהינו: 'השגתו יתברך-שמו', לקטן ומרחק פמותו. כי כל מה שהחולה נחלה ביותר, צריך רופא גדול ביותר.

על-כן אין להאדם לומר: "די לי אם אהיה מקרב אצל איש נכבד וירא-השם, אף שאינו מפלג במעלה, כי הלואי שאהיה מקדם פמהו!"

אל יאמר פן! - כי אדרבא: כפי מה שידע אנוש בנפשה גדל פחיתותו וגדל רחוקו, שגרחק מאד מהשם-יתברך, כל אחד ואחד כפי מה שידע בנפשו - וכמו-כן כל מה שידע בעצמו שהוא מרחק ביותר - צריך לבקש לנפשו רופא גדול מאד מאד, הגדול במעלה ביותר!

דהינו: שיחזיר ויבקש תמיד לזכות להתקרב להרבי הגדול מאד מאד פנ"ל! - כי כל מה שהוא קטן ביותר, צריך מלמד גדול ביותר פנ"ל!

יב.

(ח"ב ז, א"ב)

מי שהוא רחמן, הוא יכול להיות 'מנהיג' וכו'. ו'רחמן' בזה הוא רק 'משה רבנו' - כי הוא היה 'מנהיג ישראל', 'והוא יהיה ה'מנהיג' לעתיד" וכו' (זהר בראשית כה. תקוני-זהר קיב.).

"לכן אמר לבני ישראל וגו', וידבר משה בן אל בני ישראל" (שמות ו, ט)

יא.

(ח"א ל, ב)

כל מה שהוא קטן ביותר ומרחק ביותר מהשם-יתברך, הוא צריך רבי גדול ביותר.

כי היה לו רחמנות באמת על ישראל, ומסר נפשו בשביל ישראל, והשליך נפשו מנגד, ולא היה חושש על עצמו כלל וכו' - כי הוא היה רחמן ומנהיג אמתו וכו'.

והוצאתי אתכם. והצלתי אתכם. וגאלתי אתכם. ולקחתי אתכם" (שמות ה, יד)

מנין לארבעה פוסות? - רבי יוחנן בשם רבי בגייה: כנגד 'ארבע גאולות' וכו' "והוצאתי, והצלתי, וגאלתי, ולקחתי". רבי לוי אמר: כנגד 'ארבעה מלכיות'. (ירושלמי פסחים פ"י ה"א; בראשית-רבה פח, ה; שמות-רבה ו, ד)

יג.

(ח"א ל, ו; ח"א קלה)

לפעמים נופל חסיון שלום ה'מלכות- דקדשה, לגלות של 'ארבע- מלכיות' - כי "ה'מלכות' הוא בחינת 'דל"ת' (תקוני-זוהר פג:), "בגין דלית לה מזרמה כלום" (הקדמת הזוהר יא).

ומי יכול לסבל את קול הצעקה והזעקה הגדולה, כשנופל בחינות ה'מלכות' ביניהם חסיון שלום, בבחינות (קהלת ט, יז): "זעקת מושל בפסילים" - דהינו: ה'זעקה' כשנופל ה'ממשלה', בחינות ה'מלכות' - בין ה'פסילים'.

וצריך לראות לחתך ולהבדיל ה'מלכות- דקדשה' - מבין ה'ארבע-גליות' של ה'ארבע-מלכיות, ולהעלותה משם.

ועקר עליה: על-ידי בחינות ה'חסד'. שעל-ידי ה'חסד' - קוצרין וחותכין ה'מלכות', ומבדילין אותה מהם, ומעלין אותה אל 'אורי-הפנים' המאיר ב'שלש-רגלים'.

ועל-כן יש 'ארבע בחינות' בכל רגל: ב'פסח' הם 'ארבע פוסות'. ב'שבועות' וכו'. ב'ספות' וכו'. כנגד בחינת הד' הנ"ל, בחינת 'מלכות' הנ"ל, שצריך להעלותה אל ה'אורי-הפנים' - על-ידי 'שמחות המצוות', שמתקבצין לתוך ה'רגלים' (עי' בפנים).

"וידעתם כי אני ה' אלקיכם, המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים" (שמות ו, ז)

יד.

(ח"א כא, בסוף)

כל ההסרונות שיש לאדם, 'פרנסה', 'בנים', 'בריאות-הגוף', וכל שאר ההסרונות - הכל הוא ב'הסרון-הדעת'.

ואף שיש חסרים לגמרי מה'דעת', ועם- כל-זה יש להם כל-טוב - באמת: כל מה שיש להם אינו כלום. וכן להפך: ה'שלם' בדעת' שיש לו 'הסרון' - באמת: ה'הסרון' אינו כלום.

וגם ה'גלות', הוא רק מ'הסרון-הדעת', כמו שכתוב (ישעיה ה, יג): "לכן גלה עמי מבלי דעת".

ועל-כן היתה 'גאלת-מצרים' על-ידי 'משה', שהוא היה בחינת ה'דעת'. (זוהר פקודי רכא).

וזוה שכתוב (שמות ו, ז): "וידעתם כי אני ה' המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים" - כי עקר ה'גאלה' על-ידי ה'דעת'.

וגם לעתיד, ש"תפלא הארץ דעה" (ישעיה יא, ט), שיתגלה ה'דעת' - ידעו שאין שום רע בעולם כלל, רק פלו טוב וכלו אחד.

טו.

(חיי-מוהר"ן רא)

'איש בשר' צריך להדר שיהיה מלבש
בראוי, אם אפשר לו, ולא
יהיה בזוי.

כי גם להצדיק, אין מקרבין עצמן רק על-
ידי 'מלבושיו', שרואין שהוא מלבש
בכבוד, שעל-ידי-זה הוא נחשב בעיניהם
להתקרב לו, ואם לא היה מלבש לא היה
נחשב כלל בעיניהם.

ענה ואמר: הלא גם השם-יתברך היה
מתלבש עצמו ב'מצרים', כי כל
המעשה של מצרים, היא בלה בחינת
לבושיו, שהיה בהכרח שיתלבש עצמו
השם-יתברך בבכבוד, באלו המעשיות של
מצרים.

עד שאחר-כך התחילו להכיר אותו יתברך
בעצמו בבכבוד, ובכל-פעם הכירו אותו
יותר ויותר, והכירו גדלותו יתברך בכל-פעם
יותר.

אבל בתחלה לא היה אפשר שיתקרבו
אליו, כי-אם על-ידי בחינת
מלבושים, הינו כל המעשה של מצרים,
שהיא בחינת מלבושים, בנ"ל (עין שער-
הפננות, דרושי הפסח).

[שית-טרפיק-קדש ח"ב תרסח: אומר פעם מוהר"ן
ז"ל: "אלו לא הייתי רואה אצל רבנו בתחלת התקרבותי,
את הפמוטות וצלקחות הכסף (זילבערנע לייקטער און
זילבערנע שיקלעף) שהיו לרבנו ז"ל - היה קשה לי יותר
להתקרב!" - כי הוא נולד וגדל בבית עשירים, ואלו לא
היה רואה זאת אצל רבנו ז"ל, היה קשה לו להתקרב].

"ולא שמעו אל משה, מקצרו-רוח
ומעבדה קשה" (שמות ו, ט)

טז.

(ח"א ח, ט)

עקר ה'רוח-החיים' הוא בה'תורה', כמו
שכתוב (בראשית א, ב): "ורוח אלקים
מרחפת על פני המים" - "הוא התורה"
(תקוני-זהר עז: קכ:).

ועל-כך ב'מצרים' שהיה קדם 'קבלת-
התורה', ולא היה להם מהיכן
לקבל ה'רוח-החיים', נאמר בהם (שמות ו, ט):
"מקצר רוח" - כי לא היה להם מאין לקבל
ה'רוח-החיים', שהוא בחינת "ארץ אפים"
(שמות לד, ו), "מאריך רוחה" (תרגום שם; ירושלמי
תענית פ"ב ה"א).

ועל-כך נאמר בהם: "מקצר רוח" -
שהוא הפך "ארץ אפים", בחינת
ה'רוח-החיים' שממשיכין על-ידי 'אנחה',
להשלים ה'חפרון', כי ה'רוח' הוא 'שלמות-
החפרון'.

וזהו בחינת (תהלים פא, יא): "הרחב פיך
ואמלאהו" - שנתמלא ה'חפרון' וכו'.
וזהו בחינת "מלאפנים, מלאפנים" (ספר
הנקוד' לרבנו יוסף גיקטליא, בעל 'שערי-אזרח').

וזהו שדקדק (תהלים שם): "אנכי ה' אלקיך
המעלה מארץ מצרים" - וקבלו
ה'תורה' אשר שם ה'רוח' - אזי דיקא:
"הרחב פיך ואמלאהו", בחינת 'מלאפנים'
בנ"ל, בחינת 'שלמות החפרון'.

כי דיקא אחר 'ציאת-מצרים', בחינת:
"המעלה מארץ מצרים", שאז נתבטל
בחינת "מקצר רוח" הנ"ל, כי קבלו ה'תורה'
ששם ה'רוח-החיים' בנ"ל - על-כך אז דיקא:

"תרחב פיך ואמלאהו", בחינת 'שלמות-תהפרון', בחינת 'מלא-פנים', בחינת (תהלים כ, ו): "ימלא ה' כל משאלותיך".

ועל-כן נזכר 'ציאת-מצרים' בפרשת 'ציצית' - פי 'ציצית' בחינת ה'רוח-חיים', בחינת (יחזקאל לו, ט): 'מארבע רוחות' וכו'. [עין בפנים ענין ה'מלאפוס'].

יז.

(ח"ב פו)

דע: שעל-ידי שהעולם הם מ'קטני-אמנה', על-כן צריכים ל'תענית', דהינו 'עבודות-קשות'.

כי בודאי ידוע שאפשר לעבד השם-יתברך בכל דבר, "כי אין הקדוש-ברוך-הוא בא בטרוניא עם בריותיו" (עבודה-זרה ג).

אך מה שצריכין לפעמים לעבודות קשות, הוא בבחינת מה שאמרו רז"ל (סנהדרין עד:): "בשעת שמד, אפלו אערקתא דמסאני יהרג ואל יעבר".

נמצא: שאף שבאמת אין ראוי שיהרג על זה, אך מחמת שהוא 'שעת-שמד', והם מתגברים ורוצים דיקא להעבירו על דת ולהביאו לכפירות חסיון-שלום, על-כן הוא מקרח למסר נפשו אפלו על דבר קל.

וה'עבודה-זרה' וה'כפירות', הם בבחינת (תהלים קלה, יז): "אף אין יש רוח בהם" - שאין בהם שום 'רוח' כלל.

וה'קטני-אמנה', הם בבחינת (שמות ו, ט): "מקצר רוח" - שהוא כמו 'ממצע'.

דהינו: שאין להם 'אמונה-שלמה', שהיא בחינת 'מאריך רוחו', כמובא במקום-אחר (לקוטי-מורה"ן ח"א קנה). ואף-על-פי-כן אינם כופרים לגמרי, שאין להם שום 'רוח' כלל.

רק הם כמו 'ממצע', ו'רוחם' קצרה, בחינת: "מקצר-רוח".

וזהו (שם): "מקצר רוח ומעבדה קשה" - שמחמת שהם בבחינת 'קצר-רוח', מחמת שהם 'קטני-אמנה' כנ"ל - על-ידי-זה צריכין ל'עבודות קשות' ול'תעניות', כנ"ל.

כמו שב'שעת-השמד' שהיא 'קלקול-אמונה' לגמרי, צריכין אפלו למסר-נפשם ממש אפלו על דבר קל, כמו-כן ב'שיש' 'קטנות ופגם באמונה', צריכין לעשות 'עבודות-קשות', כנ"ל.

ויש כמה בחינות ב'קטני-אמונה' - פי יש אפלו 'צדיקים' שהם 'קטני-אמנה', כמו שדרשו רז"ל (סוטה מח:): על פסוק (זכריה ד, ו): "כי מי בז ליום קטנות" - "מי גרם לצדיקים" וכו'. [עין 'שיחות-הר"ן' בקטע הבא].

יח.

(שיחות-הר"ן קמ)

כשאמר לי ענין הנדפס ב'לקוטי-תנינא' (ח"ב פו הנ"ל) על פסוק (שמות ו, ט): "מקצר רוח ומעבודה קשה" - שעל-ידי 'קטנות אמנה' צריכין ל'עבודות קשות' וכו'. עמדתי לפניו כמשתומם, ומחשבותי היו תמהים בענין זה - כי נדמה לי שיש לי 'אמונה' קצת.

עָנָה וְאָמַר בְּלִשׁוֹן גְּעֵרָה קָצַת, כְּאֹמֵר:
"וְאִם יֵשׁ לָךְ אֱמוּנָה, אֵין לָךְ אֱמוּנָה
בְּעֵצְמֹךְ", הָאִסְטוּ אֵין דִּיר קִיין 'אֱמוּנָה'
נִישְׁט.

וְהַזְכִּיר מִיָּד מְאֹמֵר רַז"ל (סוטה מח: - על
 זכריה ד, י): **"כִּי מִי בַז לַיּוֹם קִטְנוֹת"**
- "מִי גָרַם לְצַדִּיקִים שִׁיתַּבְּזוּ שְׁלֹהֶנָּם
לְעֵת־לְבוֹא? 'קִטְנוֹת' שֶׁהִיא בָּהֶם בְּעֵצְמָן,
שֶׁלֹּא הָאֱמִינוּ בָּהֶם בְּעֵצְמָן."

[לִשׁוֹן הַגְּמָרָא: "קִטְנוֹת שֶׁהִיא בָּהֶן, שֶׁלֹּא הָאֱמִינוּ
בַּהֶקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא". (קִטְנוֹת-אֱמוּנָה, רש"י)].

אָבֵל מִדְּקָדוֹק לִשׁוֹן הַגְּמָרָא שֶׁאִמְרוּ שָׁם:
"קִטְנוֹת שֶׁהִיא בָּהֶם", נִרְאֶה מְבֹאֵר
דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל: שֶׁעַקֵּר 'קִטְנוֹת-הָאֱמוּנָה'
שְׁלֹהָ, הִיא בָּהֶן 'בְּעֵצְמָן'.

וַיֵּשׁ לְפָרֵשׁ לְפִי זֶה: "שֶׁלֹּא הָאֱמִינוּ
בַּהֶקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא" - שֶׁהוּא טוֹב
לְכֹל, וְהֵם חֲשׂוּבִים וְגִדּוּלִים בְּעֵינָיו יִתְבָּרֵךְ! -
וּמַחֲמַת זֶה הִיא בָּהֶם 'קִטְנוֹת'!

וְזֶה הִיא עַקֵּר 'קִטְנוֹת-הָאֱמוּנָה' שְׁלֹהָם:
מֶה שֶׁלֹּא הָאֱמִינוּ בָּהֶם בְּעֵצְמָן. וַיֵּשׁ
לְכוּן גַּם פְּרוּשׁ רַש"י לְזֶה.

וְהַכֹּלל הַמוּבָן מִדְּבָרָיו: שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ
שִׁיחֶיה לֹו 'אֱמוּנָה' בְּעֵצְמוֹ, שֶׁגַּם
הוּא חָבִיב בְּעֵינֵי הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ. כִּי לְפִי
גְּדֻלַּת טוֹבָתוֹ שֶׁל הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, גַּם הוּא
גְּדוֹל וְחָשׂוּב בְּעֵינָיו יִתְבָּרֵךְ.

גַּם אַחֲרֵיכֶן בְּסֻמוֹךְ, הִגִּיעַ 'רֹאשִׁי-הַשָּׁנָה'
[שְׁנַת תַּקס"ח], וְאָמַר אַז הַתּוֹרָה ס"א
(בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א), וְשֵׁם הַזְּכִיר עֲנִין 'חֶסְרוֹן
אֱמוּנָה' בְּעֵצְמוֹ, עֵינֵי-שֵׁם בְּאוֹת ה'.

[לִקוּטֵי-הַלְכוּת, פְּקוּדוֹן וְאַרְבַּע־שׁוּמְרִים ה, ז: כָּל
'צְלוֹת-מְצֻרִים' הִיָּה עַל-יַדִּי 'חֲטָא אָדָם-הָרֹאשׁוֹן' כִּידוּעַ
(פְּרִיעֵצ־חַיִּים, חֲגִי-מִצּוֹת א), שֶׁפָּגַם בְּאֱמוּנָה, כְּמוֹבֵא.

וְעַקֵּר הַפָּגַם הִיָּה בְּבַחֲיַנַּת 'אֱמוּנַת-חֲכָמִים', כִּי אִף-עַל-פִּי
 שֶׁהוּא נִבְרָא יְחִידִי וְלֹא הָיוּ אַז עוֹדִין חֲכָמִים בְּעוֹלָם כִּי אִם
 הוּא לְבַדּוֹ, אִף-עַל-פִּי-כֵן הִיָּה צָרִיךְ בִּיּוֹתֵר לְ'אֱמוּנַת-
 חֲכָמִים', דִּהְיִינוּ לְהָאֱמִין בְּעֵצְמוֹ, וְכַמְבֹּאֵר בַּהַתּוֹרָה הַנִּלְ
 (ח"א סא): **"שֶׁכְּשֶׁאֵין מְאֲמִינִים בְּעֵצְמוֹ, הוּא בַּחֲיַנַּת 'פָּגַם**
אֱמוּנַת-חֲכָמִים", וְכֵן מְבֹאֵר בְּסִימָן פּוּ בְּלִקוּטֵי-תַנְיָנָא, עַל
פְּסוּק (שְׁמוֹת ו, ט): "מִקְצֵר רוּחַ וּמַעֲבֹדָה קָשָׁה".

כִּי אִם הִיָּה הָאָדָם מְאֲמִין בְּעֵצְמוֹ, שֶׁנִּשְׁמָתוֹ גְּבוּהָ מְאֹד
מְאֹד, כִּי אִפְלוּ הַנִּשְׁמָה שֶׁל הַפְּחוּת שְׁבִישְׁרָאֵל גְּבוּהָ מְאֹד,
וּבוּ תְלוּיִין כָּל הָעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים - בּוֹדָאֵי לֹא
הִיָּה עוֹבֵר שׁוּם עֲבָרָה, וְלֹא הִיָּה פּוֹגֵם שׁוּם פָּגַם, בְּפִרְט
**'אָדָם-הָרֹאשׁוֹן' שֶׁהִיָּה יְחִידִי, שֶׁאֲצֵלוֹ הִיָּה כָּל 'אֱמוּנַת-
 חֲכָמִים' רַק בְּבַחֲיַנָּה זֹאת.**

כִּי אֲנַחְנוּ צָרִיכִים 'אֱמוּנַת-חֲכָמִים' בְּכָל הַבַּחֲיָנוֹת הַמְבֹאֲרִים
 שָׁם, לְהָאֱמִין בְּצַדִּיקִים-אֲמִתִּיִּים, וְלְהָאֱמִין בַּחֲבָרֹו, וְלְדַבֵּר
 עִמוֹ בִּירְאֵת-שִׁמּוּס, בְּבַחֲיַנַּת (מְלָאכִי ג, טז): **"אֲזַ נְדַבְּרוּ יִרְאֵי**
ה' אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וַיִּקְשֹׁב ה' וַיִּשְׁמַע וַיִּכְתֹּב בְּסֵפֶר" וְכוּ'. כִּי
"בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ נִקְדָּה-טוֹבָה, שֶׁהוּא בַּחֲיַנַּת צַדִּיק"
(לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א לז, ד).

וּבִיּוֹתֵר צָרִיךְ לְהַתְחַזֵּק וְלְהַתְנַבֵּר לְהָאֱמִין בְּעֵצְמוֹ -
לְהָאֱמִין: שֶׁגַּם מַעַט עֲבוֹדָתוֹ וְעַסְקוֹ בַּתּוֹרָה, יִקָּר מְאֹד אֲצֵל
הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, בְּפִרְט מֶה שֶׁזָּכָה לְהַתְקַרֵּב לְצַדִּיקִים וְכַשְׂרִים
אֲמִתִּיִּים לְהָאֱמִין בָּהֶם - שֶׁזֶה יִקָּר מְאֹד מְאֹד אֲצֵל הַשֵּׁם-
יִתְבָּרֵךְ.

כִּי אִפְלוּ אִם יֵאֱמִין בַּשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, וּבְצַדִּיקִים, וּבַחֲבָרִיו
 הַכַּשְׂרִים שְׁכֻלָּם צַדִּיקִים, **אָבֵל אֵינוֹ מְאֲמִין בְּעֵצְמוֹ, דִּהְיִינוּ**
שֶׁאֵינוֹ מְאֲמִין: "שֶׁאֱמוּנָתוֹ שֶׁמְאֲמִין בְּחֲכָמִים-אֲמִתִּיִּים וְכוּ',
יִקָּר מְאֹד מְאֹד!" - גַּם זֶה פָּגַם אֱמוּנַת-חֲכָמִים'.

וּבִאֲפֶן אֶחָד פָּגַם הַזֶּה גְּרוּעַ מֵהַכֹּל, כִּאֲשֶׁר מְצוּי נִגַע
 הַמְסַפַּחַת הַזֹּאת בְּכִמְהָ בְּנֵי-אָדָם, שֶׁהֵם כַּשְׂרִים קָצַת,
 וּמַתְחִילִים לְהַתְקַרֵּב לְאִנְשֵׁי-אֲמַת לְחֲכָמִים וְכַשְׂרִים
 אֲמִתִּיִּים, אָבֵל אוֹמְרִים עַל חֲבָרֵיהֶם: **"הֵם בּוֹדָאֵי כַּשְׂרִים**
וְצַדִּיקִים, אָבֵל מֶה מוֹעִיל לִי, כִּי אֲנִי יוֹדַע חֶסְרוֹנִי בְּנַפְשִׁי
שֶׁאֲנִי מְלֹא חֲטָאִים וְעוֹנוֹת וּפְגָמִים!"

וְעַל-יְדֵי-זֶה נוֹפֵל חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, וּמִתְרַחַק לְגַמְרֵי חֶסֶד-וְשְׁלוֹם,
 וְנוֹפֵל מִ'אֱמוּנַת-חֲכָמִים' לְגַמְרֵי, עַד שֶׁהִרְבֵּה נַעֲשׂוּ

מתנגדים וחולקים על-ידייזה. נמצא: שכל פגמו באמונת- חכמים' - על-ידי שלא האמין בעצמו.

כי מי שרוצה לחוס על חייו - צריך לבקש מהשם- יתברך, עד שיתחזק באמונת-חכמים' בל-כף, עד שיאמין גם בעצמו - דהינו: שיאמין בגדל כח צדקתם של הצדיקים-אמתים, עד שבודאי יתקנו גם אותו, ויעלו אותו מעלה מעלה, אם יאחז עצמו להיות דבוק בהם כל ימי חייו.

כי אמונתו בעצמה שמאמין בהצדיקים ומתקרב אליהם, יקר מאוד מאד. כי "אמונה, הוא רק בדבר שאין מבינים בשכל" (לקוטי-מוהר"ן ח"א סב).

ועל-כן צריך להאמין בעצמו באמונה, אף-על-פי שלפי שכלו וידיעתו בעצמו הוא רחוק מאד מהשם-יתברך, אף- על-פיר-כן צריך להאמין באמונה: שגם מעט הנקודות- הטובות שבו, יקרים מאד אצל השם-יתברך, וכאשר הבנתי כל זה משיחתו הקדושה ז"ל.

ובפרט אדם הראשון שהיה יחידי בעולם, שכל אמונת- חכמים' שלו היה תלוי בזה כנ"ל, וכו'.

יט

(ספר-המדות, הרהורים ח"ב ד)

על-ידי הרהורי עבודה-זרה, נשימתו מתקצרת, ואינו נהנה מבשורות- טובות.

[מוהרנ"ת ז"ל בנתב כאן: "ולא שמעו אל משה מקצר רוח" (שמות ו, ט). "אף אין יש רוח בהם" (בפייהם) (תהלים קלה, יז). עין בספר לקוטי-מוהר"ן הראשון (פונתו לח"א ח' המוקא לעיל, ועל-פי הפתוב שם בתחלת התורה בענין הנשימה ורוח חיים, עגו-שם).

והרב מטשענהרין ז"ל צין ל'שמות דבה' ו, ה: "ולא שמעו אל משה מקצר רוח - שהיה קשה בעיניהם לפרש מעבודה-זרה".

וצין ל'מתנות-כהנה' שם: וכי יש לך אדם שנתבשר בשורה טובה ולא ישמע? - אלא קשה עליהם לפרש מעבודה-זרה. וסיפיה דקרא: "מקצר רוח ומעבדה קשה" - יש לך לפרש: מפני עבודה-זרה, שריח אין בהם, ומעבדה שהיא קשה על עובדיהם.

וכן הוא ב'ילקוט-שמעוני', שמות ו, רמז קעח: הרי הוא אומר: "ולא שמעו אל משה מקצר רוח" - וכי

יש לך אדם שמתבשר בשורה ואינו שמח? נולד לך בן- זכר, רבך מוציאך לחרות ואינו שמח? - אם-כן מה תלמוד-לומר: "ולא שמעו אל משה"? אלא שהיה קשה בעיניהם לפרש מעבודה-זרה].

"וידבר ה' אל משה לאמר" (שמות ו, י)

נ.

(ח"א ד, ז)

זה מן הנמנע, שלא יבוא לאדם איזה 'גדלות', כששומע שמספרין שבחו! - כל-שכן כש'מלך-גדול' משיב ומפאר אותו.

אבל צריך לזה בטול כל הרגשותיו וחקריותיו - אזי יכול האדם לשמע שבחו, ולא יבוא לו שום 'גדלות'!

כמו 'משה רבנו', שראה פתוב בתורה: "וידבר ה' אל משה", "ויאמר ה' אל משה" - וישראל קוראין בכל יום בתורה שבחו של משה, והוא בעצמו מספר להם שבחיו, ולא היה לו שום התפארות וגדלות מזה, כמו שכתוב (במדבר יב, ג): "והאיש משה ענו מאד".

"אלה ראשי בית אבתם" (שמות ו, יד)

נא.

(ח"א יג, ד; כתב-יד רבנו ז"ל השו"ך לתורה יג, הנמצא בסוף הספר)

על-ידי 'המשכת-התורה', נמשך 'השגחה'. כי ה'תורה' היא 'טעמים', נקודות, תגין, אותיות, שהם

תָּלַת גּוֹנִין דְּעֵינָא וּבַת־עֵינָא (תקוני־זהר יח: ככו:).

וְזֶה שְׁמַתְחַלַּת הַתּוֹרָה בְּ"בְרֵאשִׁית" (בְּרֵאשִׁית א, א): **"תַּמָּן רָאשִׁי, תַּמָּן בְּ"ת"** (תקוני־זהר יח:). **"רָאשִׁי" - "אֵלֶּה רְאִישֵׁי בֵּית אֲבוֹתָם"** (שְׁמוֹת ו, יד), **"תַּמָּן בְּ"ת" - דָּא בְּתֵינָא"** (תקוני־זהר שם; קיח:).

[זֶה־לְשׁוֹן תַּקּוּנֵי־זֶהַר שָׁם: **תָּלַת גּוֹנֵי עֵינָא**, אַנּוּן **תָּלַת אֲבָהוֹן**, דְּאִתְמַר בְּהוּ (שְׁמוֹת ו יד): **"אֵלֶּה רְאִישֵׁי בֵּית אֲבוֹתָם"**. **בְּתֵינָא** דְּאִתְיָ דְּקִיקָא זְעִירָא, דָּא **שְׂכִינְתָא** דְּאִשְׁתַּתְּפַת בְּאֲבָהוֹן, וְעֵלְהָ אִתְמַר (תְּהִלִּים יז ח): **"שְׁמַרְנֵי כְּאִישׁוֹן בְּתֵינָא"**. וְכֹלְא בְּרָזָא דְ"**בְּרֵאשִׁית**" (בְּרֵאשִׁית א, א). **תַּמָּן רָאשִׁי, תַּמָּן בְּ"ת"**].

נב.

(ח"א לח, ז)

כְּשִׁעוּשָׁה תְּשׁוּבָה, וּמְסִיר מְמַנּוּ ה'טַפְּשׁוֹת, וְנִתְּוֹסַף בּוּ שְׂכָלוֹ - אַזִּי הוּא מִתְּבַיֵּשׁ בְּיֹתֵר, וְנִתְּגַלָּה ה'בוּשָׁה עַל פְּנָיו. וְה'בוּשָׁה הַזֹּאת, הוּא בְּחִינַת 'אֹר הַתְּפִלִּין.

וְזֶה פְּרוּשׁ: **"בְּרֵאשִׁית" (בְּרֵאשִׁית א, א), "יָרָא בִשְׁת" (תקוני־זהר צב:)** - **כִּי ה'יָרָא ה' ה'בוּשָׁה.**

כִּי "בְּרֵאשִׁית", "תַּמָּן רָאשִׁי תַּמָּן בְּ"ת" (תקוני־זהר יח:). **"רָאשִׁי" - הֵם בְּחִינַת (שְׁמוֹת ו, יד): "אֵלֶּה רְאִישֵׁי בֵּית אֲבוֹתָם"** (תקוני־זהר שם).

וְה'אֲבוֹת' הֵם: "תָּלַת גּוֹנִין דְּעֵינָא". "בְּ"ת" - זֶה ה'"בְּתֵינָא" (תקוני־זהר קכו:).

רְמִז: 'מְקוּם־הַתְּפִלִּין, וְלְטוֹטְפַת בֵּין עֵינֵיהֶן' (שְׁמוֹת יג, טז), ו"תָּלַת גּוֹנִין דְּעֵינָא וּבַת־עֵינָא, הֵם אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת, שְׂזוּכִין "יָרָא בִשְׁת", כִּנְל.

[הוֹסַפְנוּ כְּמָה תְּבוּת בְּקֻטְעִים הַנִּל, לְפִי כְּתוּבֵי מוֹהֲרַנִּת ז"ל, שְׁנַדְפַּס בְּשַׁנַּת תַּשְׁמ"ה עַל־יְדֵי הַרֵב נֶחָן צְבִי קַעֲנִיג זצ"ל].

נג.

(ח"א נז, בסוף)

ה'אֲבוֹת' הֵן ה'רָאשִׁים, בְּבְחִינַת (שְׁמוֹת ו, יד): "אֵלֶּה רְאִישֵׁי בֵּית אֲבוֹתָם" (עֵין בְּפָנִים).

"הוא משה ואהרן" (שְׁמוֹת ו, כז)

נד.

(ח"א סה, בסוף)

ה'גְּרֵעֵדוֹן, בְּחִינַת 'מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן.

גְּו' - הוּא בְּחִינַת ה'נֶפֶשׁ, בְּחִינַת (יְרֵמְיָה לֹא, יא): "וְהִיְתָה נֶפֶשׁ כְּגֹן רוּחַ."

עֵדוֹן' - הוּא בְּחִינַת ה'תְּכֵלִית, כִּי "עֵדוֹן עֵין לֹא רָאָתָה" (בְּרָכוֹת לז:), בְּחִינַת 'בְּטוּל.

[בְּאֹר הַמַּעַתִּיק בְּקִצּוֹר־לְקוּטֵי־מוֹהֲרַן' (ר' נַחֲמָן ב"ר בְּרוּךְ אֶפְרַיִם, בַּעַל 'בְּאֵייר־הַנְּחֹל'): נִרְאֶה לְפִירְעָנִיּוֹת־דְּעֵתֵי לְבָאָר, שְׂכִינְתוֹ בְּזֶה: **כִּי הֵם 'בְּעַל־יִשְׁדָּה' וְה'גְּרֵעֵדוֹן' שְׂיִכּוּלִים לְהַבִּיא נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַתְּכֵלִית.**

כִּי 'אַהֲרֹן' הוּא בְּחִינַת ה'גְּו', בְּחִינַת: "וְהִיְתָה נֶפֶשׁ כְּגֹן רוּחַ, שְׂמֻסִּים שָׁם הַכְּתוּב (יְרֵמְיָה שְׁם, יג): "וְרוּחִי נֶפֶשׁ הַכְּתוּבִים דָּשָׁן". ו'מֹשֶׁה' הוּא בְּחִינַת ה'עֵדוֹן - 'בְּטוּל אֶל הַתְּכֵלִית, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב בְּסִימָן ד' (אוֹת ט): "שְׂמֻשָׁה בְּטוּל כָּל יְשׁוּתוֹ, וְדַבַּק עֲצָמוֹ לְהַתְּכֵלִית לְאוֹר־אֵין־סוּף, שְׂאִין שָׁם שׁוּם שְׁנַי רְצוּן וְכו'.

וְשָׁם בְּגְרֵעֵדוֹן יַעֲשֶׂה הַקְּדוּשָׁה־בְּרוּךְ־הוּא הַמְּחֹל לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד־לְבוֹא, וְכָל אֶחָד מֵרָאֵה בְּאֲצַבְעוֹ" (תַּעֲנִית לֹא), שְׂמֻבָּאָר בְּסוּף הַתּוֹרָה הַזֹּאת: **שְׂה'מְחֹל, הַזֶּה, הוּא ה'שְׂמֻחָה הַבָּאָה מִהַבְּטוּל הַנִּל, שְׂהוּא ה'כְּלִי לְקַבְּלַת־הַתּוֹרָה, שְׂהִיא בְּחִינַת: "כְּתָבִים בְּאֲצַבַּע אֱלֹקִים" (שְׁמוֹת לֹא, ח).**

"ואהרן אחיק יהיה נביאך" (שמות ז, א)

פְּתַרְגוּמוֹ: "מִתְרַגְמַנְךָ". וְכֵן כֹּל לְשׁוֹן 'נְבוּאָה', אָדָם הַמְכַרֵּז וּמְשַׁמֵּיעַ לְעַם דְּבָרֵי תוֹכְחוֹת. וְהוּא מְגַזֵּרֵת (יִשְׁעִיָּה נז, יט): "נִיב שְׁפָתַיִם". (רש"י)

כה.

(ח"א י, ד)

"הקדוש-ברוך-הוא מתאיה לתפלתן של צדיקים" (חלין ס): וּמִשְׁגֵּר תְּפִלָּה סְדוּרָה בְּפִיו, כְּדֵי שְׂיִהְיֶה מִתְּפִלָּתוֹ.

וְזֶה: "כי נביא הוא" (בראשית כ, ז) - לְשׁוֹן: **"ניב שפתים"** (ישעיה נז, יט), כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חז"ל (בְּרִכוֹת ל: - עַל רַבִּי חֲנִינָא בֶן דּוּסָא שְׂאֲמַר: אִם שְׂגוּרָה תְּפִלְתִּי בְּפִי, יוֹדַע אֲנִי שֶׁהוּא מְקַבֵּל וְכוּ' - מִנָּא הָנִי מִילֵי, דְאָמַר קְרָא): **"בורא ניב שפתים** - אִם שְׂגוּרָה תְּפִלָּתוֹ בְּפִיו וְכוּ'.

כו.

(ח"א ריב)

'נביאים' - זֶה בְּחִינַת 'דְּבוּר הַתְּפִלָּה', כְּמוֹ (ישעיה נז, יט): **"ניב שפתים"**.

כז.

(ח"ב א, ח)

על-ידי ה'נבואה', נגאלת ה'תפלה' מן ה'גלות', בבחינת (בראשית כ, ז): "כי נביא הוא ויתפלל בעדך".

שעל-ידי 'נבואה' - ה'תפלה' בשלמות. כִּי ה'תְּפִלָּה', הִיא בְּחִינַת (ישעיה נז, יט): **"בורא ניב שפתים"** - בְּחִינַת 'נְבוּאָה'.

"והוצאתי את צבאתי, את עמי בני- ישראל, מארץ מצרים" (שמות ז, ד)

כח.

(ח"ב ה, י)

ב'ניסן' הוא זמן הגאולה, כי 'בניסן נגאלו' (ראש-השנה יא).

וְזֶה יָדוּעַ (שְׁעַר-הַפְּנוּת, פֶּסַח א): "שְׁעַר גְּלוּת-מִצְרַיִם הָיָה לְתַקֵּן 'חֹטֵא אָדָם-הָרָאשׁוֹן" - "שְׁהִיוּ שְׂדִים מְחַמְמִין אוֹתוֹ וְהוֹלִיד שְׂדִין" וְכוּ' (עֲרוּבִין יח):

וְה'חמום' הוא על-ידי 'חלישות-המלאך', ומחמת זה ה'ה' גלות-מצרים'. ו'בניסן נגאלו' - ונתתקן 'חטא אדם-הראשון' אז.

נמצא: ש'בניסן' נתחזק כח ה'מלאך', שְׁזָה בְּחִינַת: 'תְּקוּן חֹטֵא אָדָם-הָרָאשׁוֹן, שְׁנַתְּתַקֵּן בְּנִיסָן בְּעַת גְּאֻלַּת-מִצְרַיִם.

וְזֶה שְׁכַתוּב (שְׁמוֹת ז, ד): "והוצאתי את צבאתי" - בְּחִינַת: 'מְלֹאכִים' שְׂיִצְאוּ וְנִגְאָלוּ בְּנִיסָן' - כִּי אַז נִתְחַזְקוּ וְנִתְתַקְּנוּ.

ומשה בן שמונים שנה, ואהרן בן שלש ושמנים שנה, בדרם אל פרעה" (שמות ז, ז)

כט.

(לְקוּטֵי-הַלְבוּת, טוֹמַר-שְׂכַר ב, ג - עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"ב ד, וְאֵת הָעֲרֻבִים צְוִיתִי לְכַלְפֵּלְךָ)

על-כך משה רבנו' שהוא עקר ה'תגלות-הרצון', כי הוא גלה ש'הכל ברצונו יתברך על-ידי כל האותות והמופתים שעשה לעיני פרעה וכו', ביציאת מצרים וקריעת-ים-סוף ומתן-תורה - על-כך "משה

בן שמונים שנה בעמדו לפני פרעה" (שמות ז, ז).

שָׁזָהוּ בְּחִינַת (תהלים צ, י): "וְאִם בְּגִבּוֹרֵת שְׁמוֹנִים שָׁנָה" - שָׁזָהוּ 'עֶקֶר הַזְקֵנָה', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה 'הַתְּגַלּוּת־הַרְצוֹן'.

וְעַל־כֵּן (זֶהר יתרו פח:): "נִסְתַּלַּק מֹשֶׁה בְּשֶׁבֶת בְּמִנְהַח בַּעַת רְצוֹן־שִׁבְרֵצוֹנוֹת רְעוּא־דְרַעוּיִן", וְכַמְבָּאָר בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל (ח"ב ד) - כִּי עֶקֶר הַתְּגַלּוּת־הַרְצוֹן עַל־יְדוּ, כִּי הוּא בְּחִינַת זְקֵן שֶׁבְּקִדְשָׁהּ וְכוּ'.

"וְאָמַרְתָּ אֶל אַהֲרֹן, קַח אֶת מִטְּהָ, וְהַשְׁלֵךְ לְפָנַי פְּרַעֲהַ יְהִי לְתַנּוּן" (שמות ז, ט)

ל

(ח"ב ח, בג)

"עֶקֶר הַתְּפִלָּה הִיא רַחֲמִים־וְתַחֲנוּנִים" (אבות פ"ב מ"ג), וְעֶקֶר הָרַחֲמִים תְּלוּי בְּדַעַת וְכוּ'.

וְלַפְעָמִים פֶּשֶׁה־סְטָרָא־אַחְרָא יוֹנְקַת מִן הָרַחֲמָנוּת - אַזִּי הֵם מְמַשִּׁיכִין לְעֶצְמוֹן הָרַחֲמָנוּת, וְנִתְמַעֵט הָרַחֲמָנוּת אֲצִלְנוּ. וְאִפְלוּ מְעַט הָרַחֲמָנוּת שֶׁנִּשְׁאַר, הוּא בְּבַחֲיַת אַכְזָרִיּוֹת, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁהֵם יוֹנְקִים מִן הָרַחֲמָנוּת, נִתְקַלְקַל הָרַחֲמָנוּת וְנִעֲשֶׂה אַכְזָרִיּוֹת וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת (איכה ד, ג): "גַּם תִּנְיָם חָלְצוּ שָׂדֵה" - זֶה בְּחִינַת רַחֲמָנוּת דְּסְטָרָא־אַחְרָא, בְּחִינַת (ישעיה יג, ז): "כִּשְׂדֵי מִשְׁדֵּי".

כִּי 'שְׂדֵי' - הוּא בְּחִינַת רַחֲמָנוּת דְּקִדְשָׁהּ, בְּבַחֲיַת (בראשית מג, יד): "וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים", שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה, שֶׁהוּא 'שְׂדוֹד הַמַּעֲרֻכוֹת'.

וְעַל־יְדֵי "שְׂדֵי מִשְׁדֵּי", בְּחִינַת הָרַחֲמָנוּת דְּסְטָרָא־אַחְרָא, בְּחִינַת: "גַּם תִּנְיָם חָלְצוּ שָׂדֵה" - עַל־יְדֵי־זֶה: "בַּת עַמִּי לְאַכְזָר" (איכה שם).

כִּי עַל־יְדֵי־זֶה שֶׁהֵם יוֹנְקִים מִן הָרַחֲמָנוּת - גַּם מְעַט הָרַחֲמָנוּת הַנִּשְׁאַר אֲצִלְנוּ, נִפְגָּם וְנִעֲשֶׂה אַכְזָרִיּוֹת.

וְעַל־יְדֵי־זֶה נִפְגָּם הַדַּעַת וְנִקְטָן, וְנִעֲשֶׂה בְּבַחֲיַת 'מַחֲיִין־דְּקִטְנוֹת', וְאִזִּי הֵם יוֹנְקִים חֲסוֹן־שְׁלוֹם מ'פְּגַם־הַדַּעַת, בְּבַחֲיַת (בראשית ג, א): "וְהִנְחֵשׁ הָיָה עָרוֹם". הֵינּוּ: דַּעַת דְּסְטָרָא־אַחְרָא, שִׁיוֹנֵק עַל־יְדֵי 'נְפִילַת הַדַּעַת־דְּקִדְשָׁה'.

וּמִזֶּה בָּא חֲסוֹן־שְׁלוֹם תְּאוֹת־נְאוֹה וְכוּ'.

וְאִזִּי אִי־אֶפְשָׁר לְהַתְּפִלָּל בְּבַחֲיַת רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, וְאִז הַתְּפִלָּה, בְּבַחֲיַת דִּין.

וְכַשֶּׁה־תְּפִלָּה הוּא בְּבַחֲיַת דִּין - אִז הַסְטָרָא־אַחְרָא בּוֹלְעַת הַתְּפִלָּה חֲסוֹן־שְׁלוֹם.

כִּי עֶקֶר יְנִיקַת הַסְטָרָא־אַחְרָא הִיא מִבְּחִינַת דִּינִים, שֶׁהֵם 'מַחֲיִין־דְּקִטְנוֹת' וְכוּ', וְעַל־כֵּן הֵם נֶאֱחָזִין חֲסוֹן־שְׁלוֹם בְּתְּפִלָּה זֹה שֶׁהִיא בְּחִינַת דִּין, וּבּוֹלְעִין אוֹתָהּ־חֶסֶם וְשְׁלוֹם.

וְאִז צְרִיכִין 'בַּעַל פֶּח גְּדוֹל' שִׁיּוּכַל לְהַתְּפִלָּל תְּפִלָּה בְּבַחֲיַת דִּין, כְּמוֹ 'פִּינְחָס' בַּעַת שִׁקְנָא עַל מְעִשָׂה זְמָרִי.

כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (תהלים קו, ל): "וַיַּעֲמֵד פִּינְחָס וַיַּפְלִל", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (סנהדרין מד): "שֶׁעֲשֶׂה פְּלִילוֹת עִם קוֹנוֹ" - הֵינּוּ תְּפִלָּה בְּבַחֲיַת דִּין.

כי קנא על מעשה זמרי (במדבר כה, ז), שהוא בחינת (איוב לא, יא): "כי היא זמה והוא עון פלילים", הינו שהוא עוון שצריכין לזה תפלה בבחינת דין, שהוא בחינת פלילים, בחינת: "ויעמד פנחס ויפלל".

כי כשיש פגם תאות נאוף חסוש שלום, שאז התפלה בבחינת דין, והסטרא אחרא בולעת אותה חסוש שלום - אז צריכין בעל כח גדול, שיתפלל תפלה בבחינת דין.

וכשזה הבעל כח מתפלל תפלה בבחינת דין, ואזי הסטרא אחרא רוצה לבלע אותה, כי היא בולעת תמיד התפללות שהם בבחינת דין כנ"ל - אזי זאת התפלה עומדת ב'בית הבליעה' שלו.

בבחינת (שם מא, יד): "בצוארו יליון עז". הינו: התפלה של ה'בעל כח' הנ"ל, שהוא בחינת (תהלים קי, ב): "מטה עז". היא עומדת לו "בצוארו" - ב'בית הבליעה' שלו.

ואזי הוא מכרח לתן הקאות' - הינו: שהסטרא אחרא מכרח להקיא ולהוציא כל הקדשות של ה'דעת' וה'רחמנות' וה'תפלות' שבלע, בבחינת (איוב כ, טו): "חיל בלע ויקאנו".

ולא די שהוא מקיא ומוציא כל הקדשה שבלע, אף גם הוא מכרח להקיא ולהוציא עצמות החיות שלו ממש, בבחינת (שם): "מבטנו יורישנו אל". הינו: שמוציא ומקיא עצמות חיותו ממש.

וזהו בחינת גרים' שמתגידין - שהיו תחלה מ'עצמות הסטרא אחרא' ממש, ועכשו חוזרין אל ה'קדשה'.

וזהו בחינת (תהלים קי, ב): "מטה עזך ישלח ה' מציון, ודה בקרב איביך" - "בקרב" דיקא, בחינת: "מבטנו יורישנו אל".

כי "מטה עז", הינו ה'תפלה של הבעל כח' הנ"ל - היא יורדת בקרב' ממש, כי על ידיה הוא מוציא ומקיא עצמות חיותו ממש, מקרב' ומבטנו, בבחינת: "מבטנו יורישנו אל", כנ"ל.

וזה בחינת (שם עד, יג): "אתה פוררת בעזך ים, שברת ראשי תנינים על המים" - כי על ידי "מטה עז" הנ"ל, הוא משבר ראשי תנינים על המים" - הינו: ה'סטרא אחרא' וה'נחש', שהיתה יונקת מן ה'רחמנות' וה'דעת' כנ"ל.

ועל ידי 'מטה עז' הנ"ל, הינו: ה'תפלה של הבעל כח', בחינת 'פינחס' - על ידי זה הוא מוציא קדשת הדעת והתפלות שבלע, ו"משבר ראשי תנינים על המים" כנ"ל.

כי ה'תפלה של הבעל כח', שהיא בבחינת דין, בחינת: "ויעמד פנחס ויפלל" - עומדת ב'בית הבליעה של הנחש', ועל ידי זה הוא מכרח להקיא ולהוציא הכל כנ"ל.

וזהו צרוף "ויפלל" - ראשי תיבות (שמות ז, ט): "והשלך לפני פרעה יהי לתנין". כי צריכין להשליך מטה עז, בחינת ה'תפלה' הנ"ל, לה'תנין', בבחינת: "והשלך לפני פרעה יהי לתנין".

שמשליכין בכונה ה"מטה עז" לפני הסטרא אחרא' - כדי שיהיה לה'תנין' - הינו: כדי שיבלע ה'תנין' את ה'תפלה הזאת' - כי על ידי זה מוציאין

מִמֶּנּוּ כָּל הַקְּדָשׁוֹת שֶׁבָּלַע, כִּי הִיא עוֹמֶדֶת
בְּבֵית־הַבְּלִיעָה שָׁלוֹ בַּנֶּ"ל.

**וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת יח, א): "וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ -
"מָה שְׁמוּעָה שָׁמַע וּבָא, קָרִיעַת יָם -
סוּף וּמְלַחְמֹת עִמְלֹק" (זְבַחִים קטז).**

**כִּי 'עִמְלֹק' טָמֵא אֶת יִשְׂרָאֵל בַּפָּגַם 'תְּאוֹת־
נְאוּף', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים כח, יח): "אֲשֶׁר
קָרָךְ בַּדֶּרֶךְ", בְּחִינַת 'מְקַרְה־לִּילָה' חֵס־
וְשָׁלוֹם וְכוּ'.**

**וְהַתְּקוּן לָזֶה: הוּא בְּחִינַת 'קָרִיעַת יָם -
סוּף', בְּחִינַת (תְּהִלִּים עד, יג): "אַתָּה
פּוֹרְדָתָ בְּעֶזְךָ יָם, שִׁבְרָתָ רָאשֵׁי תַנִּינִים עַל
הַמַּיִם" - הֵינּוּ בְּחִינַת "מִטָּה עֵז", שֶׁעַל־יַד־
זֶה מוֹצִיאִין מִמֶּנּוּ 'מִימֵי הַדַּעַת' שֶׁבָּלַע מִן
הַקְּדָשָׁה.**

**וְעַל־יַד־זֶה: "וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ" - הֵינּוּ
בְּחִינַת 'גָּרִים'. כִּי עַל־יַד־
"מִטָּה עֵז" הַנֶּ"ל, בְּחִינַת 'קָרִיעַת יָם - סוּף',
שֶׁהוּא מְתַקֵּן וּמְכַנִּיעַ 'מְלַחְמֹת עִמְלֹק' - עַל־
יַד־זֶה נַעֲשִׂין 'גָּרִים', בְּחִינַת: "וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ"
- כִּי מוֹצִיאִין מִמֶּנּוּ גַם 'עֲצָמוֹת חַיּוֹתוֹ', שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'גָּרִים'.**

**[לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, בְּרַפְת־הַרִיחַ וּבְרַפְת־הוֹדָאָה ז, ח:
עִקְר 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם' הָיָה, עַל־יַד־הַתְּפִלָּה־בְּבְחִינַת־דִּין
שֶׁל הַבַּעַל־בַּח, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת: "וְהַשְּׁלֹךְ לִפְנֵי פְרַעֲהִי יְהִי
לְתַנּוּן" הַנֶּאֱמָר בְּתַחֲלַת הַגְּאֻלָּה, שֶׁפָּרְשׁוּ רַבֵּנוּ ז"ל עַל
הַתְּפִלָּה־בְּבְחִינַת־דִּין הַנֶּ"ל.**

כִּי עַל־יַד־הַתְּפִלָּה הַנֶּ"ל, זוֹכִין לְגִיר גָּרִים, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת
(שְׁמוֹת יב, לח): "וְגַם עַרְבֵי־רֵב עָלָה אִתָּם" - דְּהֵינּוּ גָרִים רַבִּים
שֶׁנִּתְגַּיְרוּ אֵז, וְעַל־יַד־זֶה נִתְרַבֵּה הַכְּבוֹד־דְּקָדְשָׁהּ, וְעַל־
יַד־זֶה זוֹכִין לְיִבּוּאָהּ שֶׁהוּא מִתַּן־תּוֹרָה, וְעַל־יַד־זֶה
נִתְגַּלֶּה 'אֱמוּנַת חַדוּש־הָעוֹלָם', שֶׁהִיא בְּחִינַת 'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל'
וְכוּ'.

**[לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, שְׁתַּפִּין ג, ד: בַּשַּׁעַת 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם'
נִתְחַבְּרוּ יַחַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן לְלַחֵם עִם הַסְּטֵרָא־אַחֲרָא, עַל־**

יַד־"מִטָּה־עֵז" הַנֶּ"ל, כִּי רַב הַמוֹפְתִים עָשָׂה אַהֲרֹן בַּמִּטָּה
עֵז הַנֶּ"ל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת ז, ט): "וְהַשְּׁלֹךְ לִפְנֵי פְרַעֲהִי יְהִי
לְתַנּוּן" - שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּלַחְמָה בְּ"מִטָּה עֵז" הַנֶּ"ל, כְּמוֹ
שֶׁמְבָאָר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנֶּ"ל.

וְזֶה הָעֲנִין עָשָׂה אַהֲרֹן בְּמִטָּהוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם פְּסוּק י'):
"וַיִּשְׁלֹךְ אַהֲרֹן אֶת מִטָּהוּ", וְהַכֹּל בְּכַחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, כִּי
בְּכַחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה עָשָׂה אַהֲרֹן מְלַחְמָה עִם הַ"מִּטָּה־עֵז",
שֶׁהוּצִיא עַל־יַד־זֶה כָּל הַחַיּוֹת וְהַנִּיצוּצוֹת מִהַסְּטֵרָא־אַחֲרָא.

כִּי הוּא מְלַחְמָה גְּדוּלָּה, וְאִי־אֶפְשֶׁר לְיַחִיד לְסַפֵּן עֲצָמוֹ
בְּמְלַחְמָה כְּזוֹ - כִּי אוֹלֵי יִבְלְעוּ אוֹתוֹ חֵס־וְשָׁלוֹם, רַק עַל־יַד־
כַּחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה הָיָה כַּחֲלָאֲהֲרֹן לְהַשְׁלִיךְ אֶת מִטָּהוּ לִפְנֵי
פְּרַעֲהִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְלַחְמָה הַנֶּ"ל. וְגַם "פִּינְחָס שֶׁעָשָׂה
פְּלִילוֹת עִם קוֹנוֹ" וְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַתְּפִלָּה־בְּבְחִינַת־דִּין
הַנֶּ"ל - הַכֹּל הָיָה עַל־יַד־כַּחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה שֶׁצְּנִיחוֹ בָּזָה].

**"וַיִּקְרָא גַם פְּרַעֲהִי לַחֲכָמִים וְלַמְּכַשְׁפִּים,
וַיַּעֲשׂוּ גַם הֵם חַרְטָמֵי מִצְרַיִם בְּלַהֲטִיהֶם כֵּן.
וַיִּשְׁלִיכוּ אִישׁ מִטָּהוּ וַיְהִיו לְתַנּוּנִם, וַיִּבְלַע
מִטָּה אַהֲרֹן אֶת מִטָּתָם" (שְׁמוֹת ז, יא-יב)**

לא.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, בְּרַפְת־הַשִּׁחַר ה, עו)

**"אֵת זֶה לְעַמַּת זֶה עָשָׂה אֱלֹקִים" (קִהְלֹת ז,
יד), וְנָתַן כַּחֲגֵם גַּם בְּהַסְּטֵרָא־אַחֲרָא,
שֶׁתּוֹכֵל לְהַתְּעַקֵּם "כְּקוֹף בְּפָנֵי אָדָם" (בְּבָא־
בְּתָרָא נח).**

**עַד שֵׁישׁ כַּחֲגֵם לְהַחְרִטִּים וְהַמְּכַשְׁפִּים,
שֶׁיַּעֲשׂוּ כְּמַעֲשֵׂה הַצְּדִיקִים - לְפַעַל
פְּעֻלוֹת עַל־יַד־שְׁמוֹת הַטְּמָאָה, כְּמַפְרָשׁ
בַּתּוֹרָה לְעֲנִין הַמוֹפְתִים הַנּוֹרְאִים שֶׁעָשָׂה
מֹשֶׁה רַבֵּנוּ (שְׁמוֹת ז יא): "וַיַּעֲשׂוּ גַם הַחֲרִטָּמִים
בְּלַהֲטִיהֶם כֵּן".**

**אַבְל בּוֹדָאֵי: אֲמַתַּת הַקְּדָשָׁה, יָדָה עַל
הָעֲלִיזוֹנָה, וְלַעֲזוֹלָם גְּבָרָה יַד מֹשֶׁה
עֲלֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם פְּסוּק יב): "וַיִּבְלַע
מִטָּה אַהֲרֹן אֶת מִטָּתָם" - עַד שֶׁבְּכַמָּה**

אותות לא יכלו החרטמים להוציא, עד שהכרחו להודות ולומר (שם ט, טו): "אצבע אלקיים היא".

ואם אף-על-פי-כן החזיק לב פרעה, אבל בסוף הכרח להודות ולומר (שם ט, כז): "ה' הצדיק", ולשלחם בעצמו.

ואחר-כך נתחרט ורדף אחריהם עד הים, ושם הראה השם את ידו הגדולה, ובקע את הים לפני בני-ישראל, ופרעה סבר שגם הוא יעבר הים, ורדף אחריהם לתוך הים, "וישב ה' עליהם את מי הים" וכו' (שם טו).

והנה מפל המעשיות הנוראות האלו וכאלו, ומפל מה שמבאר בספרי- קדש מזה, אנו רואין גדל כח הבחירה שנתן השם-יתברך להאדם בזה העולם המעשה, ועקר הבחירה על-ידי שהעלים רצונו, ואינו מגלה סודו, כי אם לעבדיו הנביאים הרודפים ומתיגעים להשיג רצונו.

ואלו הנביאים והצדיקים-אמתיים, מגלים רצונו על-ידי תפלתם הקדושה, שעל-ידי-זה הם עושים מופתים ואותות נוראות בעולם, והעקר הוא משה רבנו, שהוא רבן של כל הנביאים, שעשה אותות ומופתים נוראים בעולם, אשר לא נשמעו ולא נראו בכל הארץ, כמו שכתוב (דברים ד, לב): "הנהיה כדבר הגדול הזה" וכו'.

ובל מה שעשה, הכל היה על-ידי תפלה, כמו שכתוב (שמות טו, כה): "ויצעק אל ה'". וכן ב'אלישע' אמרו רז"ל (מגלה כז): "ואלישע, כל מה דעביד, בתפלה הוא דעביד".

אבל אם-כן, כבר היה מתבטל ה'בחירה, והיה מתבטל כל העולם שנברא רק בשביל ה'בחירה. ועל-כן כל ימי קיום העולם בהכרח שיהיה 'בחירה'.

על-כן בדרכי נפלאותיו יתברך, נתן כח גם להסטרא-אחרא, שיהיה להם כח לעשות איזה מופתים לפי-שעה, על-ידי כשפים ושמות הטמאה, והגדול שבהם היה 'בלעם הרשע', שהיה לו כח בפיו פנגד משה בקדשה, ומשם נמשכין כל הכפירות רחמנא-לצלן.

ובל טעותם של כל הכופרים העובדי עבודה-זרה שבדורות הראשונים נמשך מזה, כי בודאי לא היו טפשים גמורים כמו שסוברים ההמון, ובפרט ראשיהם כמו 'בלק', ו'בלעם', ו'חרטמי מצרים', ו'חכמי בני קדם'.

רק כל טעותם היה שאמרו: "שיוכלין להמשיך רצונו כמו שרוצה כל אחד!" - כי זה מבאר בספרים, שהיו אומרים: "שמעצם גדלתו של הנמצא המחייב - הוא מרמם ומנשא לגמרי מלהנהיג בעצמו כל הנבראים!"

ועל-ידי-זה באו לידי פסילות-דעתם, ואולת-חכמתם המטעת, שאמרו: "שצריכין לעבד את האמצעי וכו', ושברוך זה יוכלו להמשיך רצונו כמו שהם רוצים!"

ו'בדרך שהאדם רוצה לילך מוליכין אותו" (מכות י) - על-כן "גדל העצה" (ירמיה לב, יט) התעה אותם, והטעם, ונתן בהם כח שיוכלו לעשות פעלות בעבדא ובמלולא וכו' וכו'.

אָבֵל בְּאֵמֶת כָּל מַעֲשֵׂיהֶם תְּהוּ, כִּי "כָּל הַגּוֹיִם כְּאִין נִגְדוּ" (ישעיה מ, יז), וְאִין שְׁעוֹר לְהַהֲבִיל שְׁבִין מוֹפְתֵי מֹשֶׁה וְהַצְּדִיקִים שְׂאֲחָרֵיו, וּבִין 'מַעֲשֵׂה בְלָעַם' וְה'חֲרָטְמִים', כִּי "אֲתָה מְרוֹם לְעוֹלָם ה'" (תהלים צב, ט), וְלְעוֹלָם יָדָךְ עַל הַעֲלִיזָנָה' (רש"י שם).

וּכְמוֹ שְׂמוּבָא בְּדַבְרֵיו ז"ל (בסימן רלד): "שְׂפָנְגָד כָּל מַעֲשֵׂה שְׁל הַצְּדִיקִים - יֵשׁ כְּנִגְדוֹ מַעֲשֵׂיזוֹת שְׁל רְשָׁעִים, כִּי 'פִּינְחָס פָּרַח בְּאוֹיֵר, וְגַם בְּלָעַם פָּרַח בְּאוֹיֵר" וְכוּ' (תרגום-יונתן במדבר לא, ח; ילקוט-שמעוני, במדבר לא, ג רמז תשפה), אָבֵל סוּף-כָּל-סוּף "נִצַּח פִּינְחָס אֶת בְּלָעַם, וְהַפִּילוֹ עַל הַחֶרֶב וְהָרְגוֹ" וְכוּ' (שם).

לב.

(לקוטי-הלכות, ברפת-המזון ומים-אחרונים ה, ט - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כח, 'בני לן ביתא')

עַל-יְדֵי ה'תורה, יְכוּלִין לְשַׁנּוֹת הַטְּבַע וְלַעֲשׂוֹת מוֹפְתִים נוֹרְאִים, כִּי כָּל הַנְּהַגַת הָעוֹלָם עַל-יְדֵהָ.

וּמִי שְׂזוּכָה לְתוֹרָה, יְכוּל לְהַנְהִיג הָעוֹלָם כְּרִצּוֹנוֹ, וְלַעֲשׂוֹת מוֹפְתִים נוֹרְאִים בְּעוֹלָם - שְׂזֵהוּ בְּחִינַת כָּל הָאוֹתוֹת וְהַמוֹפְתִים שְׁעֵשֶׂה מֹשֶׁה, שֶׁהַכֹּל הָיָה בְּכַח הַתוֹרָה שֶׁהַתְּחִיל לְהַמְשִׁיךְ.

אָבֵל מַחֲמַת שֵׁישׁ מְתַנַּגְדִּים שְׂמֻקְבָּלִים מ'תורות הנפולות מאלפין-הנפולין, וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַכַּח שְׁל "חֲרָטְמִי מְצָרִים שְׁעֵשׂוּ גַם הֵם בְּלִהְטִיהֶם כִּין" (שמות ז, יא).

כִּי בּוֹדָאֵי גַם הֵם אִין לָהֶם שׁוּם כַּח, כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׂמִשְׁתַּלְשֵׁל לָהֶם אִיזָה יְנִיקָה מִהַתוֹרָה, שְׂמִשָּׁם כָּל הַחִיּוֹת וְכָל הַנְּהַגַת הָעוֹלָם, רַק שֶׁהֵם מְקַבְּלִין דְּרָךְ הַקְּלָפוֹת מ'תורות הנפולות.

וְעַל-יְדֵי-יָזָה רְצוֹ לְהַתְגַּבֵּר נֶגֶד מֹשֶׁה, וְכָל מָה שְׁעֵשֶׂה מֹשֶׁה דְּרָךְ הַקְּדוּשָׁה עַל-יְדֵי כַּח הַתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה - עֲשׂוּ גַם הֵם, עַל-יְדֵי שְׂקַבְלוּ מ'תורות הנפולות' כַּנ"ל.

וְעַל-יְדֵי-יָזָה הַכְּבִיד לֵב פָּרַעַה לְבָלִי לְשַׁלְחָם, וְהַכֹּל עַל-יְדֵי שְׂקַבְל מ'חֲרָטְמִי מְצָרִים, שֶׁהֵם מְקַבְּלִים חֲכָמָתָם הָרַעַה מ'תורות הנפולות' כַּנ"ל.

עַל-כֵּן בְּשַׁעַת אָמַר יְצִיאַת מְצָרִים, הַכְּרַח הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ כְּבִיכּוֹל לְהַתְגַּלּוֹת בְּעֲצָמוֹ, בְּחִינַת (שם יב, יב): "וְעַבְרָתִי בְּאֶרֶץ מְצָרִים, אֲנִי ה'" - "אֲנִי וְלֹא מִלְּאֹד" וְכוּ' (הגדה של פסח).

כִּי "הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ וְהַתוֹרָה כְּלֹא חֵד" (זהר אחרי עג). כִּי בְּעֲצָם הַתוֹרָה בְּשִׂרְשָׁהּ שֶׁהִיא כְּלֹא אֲלֻקוֹת, בּוֹדָאֵי אִין אַחִיזָה לְהַקְּלָפוֹת כָּלֵל, רַק כְּשִׁיזְרַדַת דְּרָךְ הַמְּלָאכִים'.

כִּי עַקֵּר אַחִיזַת הַתוֹרָה הַנְּפוּלוֹת הוּא כְּשֶׁהַתוֹרָה מִשְׁתַּלְשֵׁלַת וְיִזְרַדַת וּמִתְלַבֵּשׁ בְּבְּחִינַת 'מְלָאכִים', בְּבְּחִינַת (תקוני-זהר יד:): "מִט"ט - שְׂכָלוֹל מִשְׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, שְׂשָׁם יֵשׁ אַחִיזַת טוֹב וְרַע, טָמֵא וְטָהוֹר" וְכוּ'.

וְשָׁם צְרִיכִין בְּרוֹר גְּדוֹל, לְבַרֵּר הַטוֹב מִהַרַע הָאֵמֶת מִהַשְּׁקֵר, וּמִי שְׂאִינוּ זוּכָה לְבַרֵּר כְּרֹאוֹי, אֲזִי לֹא זָכָה וְכוּ', כִּי מְקַבְּל 'תורות נפולות' הַנ"ל.

וְעַל-כֵּן בְּשַׁעַת יְצִיאַתָם מִמְצָרִים שֶׁהִיָּתָה שָׁם אַחִיזַת הַקְּלָפוֹת מְאֹד בְּיָדוּעַ, שֶׁהֵם בְּחִינַת ה'חֲרָטְמִי מְצָרִים' שְׂיִנְקוּ מ'תורות הנפולות' כַּנ"ל - עַל-כֵּן לֹא הָיָה

אפשר לצאת משם, עד שנתגלה כביכול השם יתברך בעצמו.

כמו שכתוב (שם יב, יב): "ועברתי בארץ מצרים, אני ה' - 'אני ולא מלאך; אני ולא שרף; אני ולא השליח; 'אני ה' - אני הוא, ולא אחר" (הגדה של פסח).

וחישוב ד' פעמים: "אני" - כנגד ד' אלפין הנ"ל [בהתורה שם ח"א כח - שהם תקון האלפין הנפולין הנ"ל] - כי "לית 'אני' בלא 'אלף'" (עין בראשית רבה פא, ב).

הינו: שנתגלה השם יתברך בעצמו, שהוא בחינת 'עצם התורה בעצמה', ולא נתלבשה בשום 'מלאך ושרף' וכו'.

כי יש בענין התלבשות התורה כפה וכמה בחינות, ותכף בשנתלבשת באיזה בחינת מלאך ושליח - יכול להשתלשל משם איזה יניקה להקלפות, להחליף את האמת חסוֹשֶׁלֹם, שזהו בחינת 'תורות הנפולות' הנ"ל וכו'.

על-כן אי אפשר לצאת מבחינת 'גלות מצרים' "שכולל כל הגלויות" (בראשית רבה טז, ד) בגשמיות ורוחניות - כ"אם על-ידי שזוכין לתורת השם' באמת לאמתו, בבחינת: "אני ה', אני הוא ולא אחר".

שלא יהיה בהתורה שום אחיזה מאחר' ככל, רק תהיה בבחינת "אני ה', אני ולא אחר" - כי "קדש-ברוך הוא ואוריתא בלא חד", כנ"ל.

לג.

(לקוטי-הלכות, העושה שליח לגבות חובו ג, ד - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א, דאיתי מנרת זהב)

זה בחינת כל העשר מפות שהביא עליהם משה, שהראה להם: שכל

הרוחניים של כל הדברים שבעולם הם אצלו, ועל-כן יכול לעשות בעולם כמו שרוצה, ולשנות ממים לדם, ואחר-כך לחזר מדם למים וכו'.

כי מִמְנוּ כָּל החיות של כל הדברים שבעולם. ועל-כן בודאי יכול למשל בעולם ולשנות הטבע כרצונו.

ועל-כן בתחלה הראה להם 'מופת המטה שנהפך לנחש', ואחר-כך 'מנחש למטה' - כי 'מטה משה' מרמז: שפבר שבר ה' בחירה, וקדש את-עצמו לגמרי מאחיזת "עץ הדעת טוב ורע" (בראשית ב, ט"ז), ואין נאחז בו שום רע משום מדה, שזהו בחינת (שמות יז, ט): "ומטה האלקים בידי", כמבאר בתקונים (תקוני-זחר צג), ובדברי רבנו ז"ל, עין-שם בסימן (ח"א) עט (וב'תרי-מוהר"ן לו; רנה).

ועל-כן הראה להם על-ידי ה'מטה' דיקא: שהוא יכול להזיז את-עצמו לתוך ה'צנור הרע' שלהם, שהוא בחינת 'נחש-הקדמוני', שמשם כל המדות-רעות וכל הצנורות של כל הרשעים. ואחר-כך יצא משם בשלום, כי אחר-כך יחזר מ'נחש' ל'מטה', רק שירד לשם להכניע ולשפך הרע שלהם, בבחינת (שמות ז, יב): "ויבלע מטה אהרן את מטתם".

וזה שאמרו רבותינו ז"ל (מנחות פה.): "ששאלו אותו יוחני וממרא: תבן אתה מכנים לעפרים? והשיב להם: למתא ירקא, ירקא שקול [לעיר שמוכרים ירק לשם, תקח את הירק למכר].

כי כך צריכין דיקא: לכנס דיקא לתוך אותו הצנור וההנהגה של הרשעים המושלים, ולהכניעם ולשפכם, כי (סנהדרין לט:): "מניה וביה אבא ליזיל ביה נרגא"

[מהיער עצמו, יתקינו את הבית יד של הגרזן, פדי לכרות את היער], בחינת: "למֵתָא יִרְקָא, יִרְקָא שְׁקוּל" - פי צריכין לירד לתוך מֵדְתוֹ הָרַעָה דִּיקָא, שהוא הצנור שְׁלָהֶם, פְּדִי לְשַׁבָּרִם, כַּנֵּ"ל.

וְעַל־כֵּן הִבִּיא עֲלֵיהֶם כַּמָּה מִיַּי מַפּוֹת, להורות: שְׁכַל הַחַיּוֹת שֶׁל כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם, הַכֹּל בְּיַדוֹ, פִּי בַּהֲעֵשֶׂר מַפּוֹת הָיוּ שְׁנוּיִים וּמוֹפְתִים נִפְלְאִים בְּכָל הָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת, שֶׁהֵם: (א) 'אש', (ב) 'רוח', (ג) 'מים', (ד) 'עפר', שֶׁהֵם בְּחִינַת: (א) 'דומם', (ב) 'צומח', (ג) 'חי', (ד) 'מדבר'.

(א) פִּי נִלְקוּ ב'מִים' - בְּחִינַת יְסוּד הַמִּים'.
(ב) ו"עֵפֶר הָאָרֶץ הִיא כְּנִים" (שְׁמוֹת ח, יג) - זֶה בְּחִינַת יְסוּד הָעֵפֶר'. (ג) "וְרוּחַ הַקִּדִּים נָשָׂא אֶת הָאֲרָבָה" (שִׁם י, יג) - זֶה בְּחִינַת יְסוּד הָרוּח'. (ד) "וְאֵשׁ מֵתְלַקַּחַת בְּתוֹךְ הַבְּרָד" (שִׁם ט, כד) - זֶה בְּחִינַת יְסוּד הָאֵש'.

(א) וְכֵן נִלְקוּ ה'דוֹמָמִים' - שֶׁהוּא "עֵפֶר הָאָרֶץ". (ב) וְה'צוֹמַח' - שֶׁהֵם "כָּל עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה שֶׁהִפָּה הַבְּרָד" וְכו' (שִׁם ט, כה). (ג) וְכֵן ה'חי' - שֶׁהוּא ה'עֶרֶב' שֶׁבָּא עֲלֵיהֶם, וְכֵן ה'דָּבָר' שֶׁהָרַג כָּל מִקְנֵיהֶם. (ד) וְכֵן נִלְקָה ה'מְדַבֵּר' - שֶׁהוּא ה'אָדָם', בְּכָל הַמַּפּוֹת, בְּפָרֵט בְּשַׁחִין וּמַפְתֵּי־בְכוֹרוֹת.

נִמְצָא: שֶׁעַל־יְדֵי הָעֵשֶׂר מַפּוֹת, הָרָאָה לָהֶם: שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם בְּכָל הָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת: 'אש', 'רוח', 'מים', 'עפר'; וּבְכָל ה'דוֹמָמִים', 'צוֹמַח', 'חי', 'מְדַבֵּר' - פִּי מִמֶּנּוּ הַחַיּוֹת לְכֻלָּם, וְעַל־כֵּן יָכוֹל לַעֲשׂוֹת בְּרָצוֹנוֹ.

וְעַל־כֵּן בְּכָל פֶּעַם הָרָאָה גְּבוּרָתוֹ: שֶׁיָּכוֹל לְבַטֵּל הַמַּכָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שִׁם ח, ה): "הִתְפָּאֵר עָלַי לְמַתִּי אֶעֱתִיר לָךְ" וְכו';
לְמַעַן תִּדַּע פִּי לַה' הָאָרֶץ" (שִׁם ט, כה).

הִינּוּ שֶׁהָרָאָה לָהֶם: שֶׁהוּא יָכוֹל לַהֲשִׁילֵם כָּל ה'חֲסוּרוֹנוֹת', עַל־יְדֵי ה'רוּח־חַיִּים' שֶׁלּוֹ - פִּי כָּל ה'מַפּוֹת' הֵם 'חֲסוּרוֹנוֹת', וְהוּא יָכוֹל לְהַסִּיר ה'מַפּוֹת', וְלַהֲשִׁילֵם כָּל ה'חֲסוּרוֹנוֹת' - פִּי מִמֶּנּוּ ה'רוּח־חַיִּים' לְכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם.

וְעַל־כֵּן לֹא נִכְנְעוּ, עַד שֶׁהִבִּיא עֲלֵיהֶם 'מַפְתֵּי־בְכוֹרוֹת', שֶׁהִיא 'עֵקֶר צְנוּר הַחַיּוֹת שֶׁלָּהֶם', "שֶׁהִיוּ עוֹבְדִים ל'טָלָה', שֶׁהוּא בְּכוֹר לַמַּזְלוֹת", כְּמוֹבָא (שְׁעַר־אֲוָרָה, שַׁעַר א, ספִּירָה י; מַחְבְּרַת־הַקֶּדֶשׁ לְהָאֲרִיז"ל, שַׁעַר יְצִיאַת־מִצְרַיִם; מְגִלַּת־עֲמֻקּוֹת, פְּרָשַׁת בֹּא; שְׁפַת־כֹּהֵן, שְׁמוֹת ג, כ).

וְזֶה בְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר לֵג, ד): "וּבִאֲלֵהֶם עֲשֵׂה ה' שְׁפָטִים", וְעַל־כֵּן לָקָה הַמִּים תַּחֲלָה, לְפִי שֶׁהִיוּ עוֹבְדִים לָהֶם, וְכִמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם: "שֶׁכִּשְׁהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נִפְרָע מֵאִמָּה, נִפְרָע מֵאֲלֵהֶּ תַּחֲלָה".

פִּי ה'צְנוּר הָרַע שֶׁלָּהֶם', שֶׁמִּשָּׁם מְקַבְּלִים ה'רוּח־חַיִּים שֶׁלָּהֶם' - זֶה בְּחִינַת 'עֲבוּדַת־זָרָה וְאֲלֵהִים־אֲחֵרִים שֶׁלָּהֶם', וְעַל־כֵּן כָּל אִמָּה נִתְעָה בְּעֲבוּדַת־זָרָה אַחֲרַת, וּבִטְעוֹת אַחֵר, כְּפִי ה'מְדַהֲרֵה שֶׁלָּהֶם', שֶׁהוּא ה'צְנוּר הָרַע שֶׁלָּהֶם'.

וְעַל־כֵּן "נִפְרָע מֵאֲלֵהֶם תַּחֲלָה", שֶׁהוּא ה'צְנוּר הָרַע' שֶׁלָּהֶם שֶׁשִּׁבַּר וְהִכְנִיעַ וּבִטֵּל, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְבַּטְּלוּ הַמִּצְרַיִים מִמִּילָא, וַיֵּצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִשָּׁם בְּשָׁלוֹם.

"כָּבֵד לֵב פְּרַעַה מֵאֵן לְשַׁלַּח הָעַם" (שְׁמוֹת ז, יד)
- עֲנִין 'כְּבֻדוֹת לֵב פְּרַעַה' -

וְהַלְבַּשְׁתִּי אֶת 'תּוֹךְ וְלִבְּךָ' שֶׁל 'הַקְּדָמוֹתֵיהֶם', שֶׁלֹּא יוּכַל
 שׁוּם אָדָם לְהִבִּין זֹאת.

זֶה שְׂאֵין אָדָם יְכוּל לְהִבִּין זֹאת הִחְלָל־הַפְּנוּי' - כְּלִיזָה כְּדִי
 שֶׁבְּתוֹכוֹ אֲשֵׁים בְּתוֹכוֹ כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכוּ'.

[לְקוּוֹטֵי־הַלְכוּת, תְּפִלִּין ה, ל: כָּל עֵקֶר קִשְׁיֹת וּכְבֻדוֹת
 לֵב שֶׁל פְּרַעַה שֶׁלֹּא רָצָה לְהִנִּיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל לְצֵאת -
 נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הָאֲפִיקוֹרְסוֹת וְהַפְּסִירוֹת שֶׁנִּדְבַק בּוֹ
 הַנִּמְשָׁךְ מִ'חֲלָל־הַפְּנוּי', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'עֲמֹלֵק'. וְכִמּוֹ
 שֶׁכָּתַב שָׁם רַבֵּנוּ ז"ל בְּסִימָן סד, עַל פְּסוּק: "בֹּא אֵל פְּרַעַה
 כִּי אֲנִי הַכְּבֹדְתִי אֶת לְבוֹ" - "שִׁ'פְּרַעַה' הוּא בְּחִינַת 'חֲלָל־
 הַפְּנוּי', שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ 'כְּבֻדוֹת לְבוֹ'].

"וַיַּחֲזֹק לֵב פְּרַעַה, וְלֹא שָׁמַע אֱלֹהִים" (שְׁמוֹת ז, כב)

"וַיַּחֲזֹק לֵב פְּרַעַה" - לוֹמֵר: עַל־יְדֵי מְכַשְׁפוֹת
 אֲתָם עוֹשִׂים כֵּן, תִּבְנֶן אֲתָם מְכַנְיָסִין לְעַפְרַיִם,
 עִיר שְׁבִלָה תִּבְנֶן, אִף אֲתָם מְבִיאִין מְכַשְׁפוֹת
 לְמִצְרַיִם שְׁבִלָה בְּשָׁפִים.

(רש"י: מְנַחֲת פה. שְׁמוֹת־רַבָּה ט, ז.)

לה.

(ח"א יא, א)

**"שְׂאֵלוֹ יוֹחֲנִי וּמִמְרָא לְמִשָּׁה: תִּבְנֶן אֶתָּה
 מְכַנְיָם לְעַפְרַיִם, וְהַשִּׁיב לָהֶם:
 אֲמַרִי אֲנָשִׁי, לְמָתָא יִרְקָא, יִרְקָא שְׁקָל"**
 (מְנַחֲת פה. שְׁמוֹת־רַבָּה ט, ז).

[רש"י: "אֲמַרוּ לִיּהּ יוֹחֲנִי וּמִמְרָא" - רִאשִׁי מְכַשְׁפִּים שֶׁל
 מִצְרַיִם, לְמִשָּׁה־רַבֵּנוּ, כְּשֶׁהִתְחִיל לְעֲשׂוֹת הָאוֹתוֹת לְעֵינֵי
 פְּרַעַה, שֶׁהָיוּ סְבוּרִין שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה אוֹתָם עַל־יְדֵי כְּשׁוּף.

"תִּבְנֶן אֶתָּה מְכַנְיָם לְעַפְרַיִם" - 'עַפְרַיִם' שֶׁהוּא מְקוֹם הַרְבֵּה
 תְּבוּאָה, אֲתָה מְבִיא לְשֵׁם תְּבוּאָה לְמִכּוֹר, בְּתִמְיָה? כִּךְ אֲרִצ־
 מִצְרַיִם שֶׁהִיא מְלֵאָה כְּשָׁפִים, אֲתָה בָּא לְשֵׁם לְעַסֵּק
 בְּכַשְׁפִּים!]

"אֲמַר לָהֶם לְמָתָא יִרְקָא, יִרְקָא שְׁקָל" - לְעִיר שֶׁגָּדַל שָׁם
 יִרֵק הַרְבֵּה, הָבֵא יִרֵק שֶׁלְּךָ לְמִכּוֹר, לְפִי שֶׁמִּתְקַבְּצִין שָׁם
 הַכֹּל לְקִנּוּת. הֵם אֲמַרוּ לוֹ דְּבָרֵי לְצִנּוּת, וְהוּא הַשִּׁיב לָהֶם
 בְּעִנְיָנָם].

לד.

(ח"א סד, ו - עֲנִין כְּבֻדוֹת־הַלֵּב)

**"בֹּא אֵל פְּרַעַה, כִּי אֲנִי הַכְּבֹדְתִי אֶת לְבוֹ
 וְאֶת לֵב עַבְדִּיו" (שְׁמוֹת י, א).**

'פְּרַעַה' - הוּא בְּחִינַת 'חֲלָל־הַפְּנוּי'. כִּי
 'פְּרַעַה' לְשׁוֹן 'בְּטוּל', מְלִשׁוֹן
 (שְׁמוֹת ה, ד): "תְּפָרִיעוּ אֶת הָעַם".

וְגַם 'פְּרַעַה' - לְשׁוֹן 'הַתְּגַלוּת', הֵינּוּ בְּחִינַת
 'חֲלָל־הַפְּנוּי' - שֶׁהוּא 'בְּטוּל' וְ'פְּנוּי'
 מִכָּל, וּבְתוֹכוֹ 'הַתְּגַלוּת כָּל הַבְּרִיאָה'.

וְשֵׁם בְּ'חֲלָל־הַפְּנוּי', יֵשׁ 'כְּבֻדוֹת־לֵב' - כִּי
 אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג בְּחִינַת הִ'חֲלָל־
 הַפְּנוּי'. וְכָל הַחֲכָמוֹת הַבָּאִים מִשָּׁם, יֵשׁ בָּהֶם
 'כְּבֻדוֹת־לֵב' - שֶׁנִּשְׁאָרִים בְּקִשְׁיָא עַל הַשֵּׁם־
 יִתְבָּרֵךְ, וְאִי אֶפְשָׁר לְמַצֵּא שֵׁם הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ,
 מִחֲמַת שֶׁפָּנָה אֶלְקוּתוֹ מִשָּׁם כְּבִיכּוּל, כְּדִי
 שֶׁתּוּכַל הַבְּרִיאָה לְהַתְּהוּוֹת.

וְזֶה: "כִּי אֲנִי הַכְּבֹדְתִי אֶת לְבוֹ וְאֶת לֵב
 עַבְדִּיו". "עַבְדִּים" - הֵם בְּחִינַת
 הִ'הַקְּדָמוֹת' שֶׁל כָּל הַחֲכָמוֹת, כִּי כָּל חֲכָמָה
 יֵשׁ לָהּ הִ'הַקְּדָמוֹת', וְהֵם נִקְרָאִים 'עַבְדִּים'
 וְ'מִשְׁמָשִׁים' לְהַחֲכָמָה.

הֵינּוּ: שְׁכָל הַחֲכָמוֹת וְהַקְּדָמוֹת הַבָּאִים
 מִשָּׁם מִ'חֲלָל־הַפְּנוּי' - יֵשׁ בָּהֶם
 'כְּבֻדוֹת־לֵב' - שֶׁנִּשְׁאָרִים בְּקִשְׁיָא, כִּנְ"ל.
 [הַהִמְשָׁךְ נִמְצָא בְּתַחֲלַת פְּרִשְׁת בֵּא].

[כְּתַב־יָד רַבֵּנוּ ז"ל הַשִּׁיךְ לְתוֹרָה הַזֶּה, הַנִּדְפָּס בְּסוּף
 הַסֵּפֶר: "כִּי אֲנִי הַכְּבֹדְתִי", לְשׁוֹן 'לְבוּשׁ וְהַסְתָּרָה' - "אֶת
 לְבוֹ וְלֵב עַבְדִּיו".

וְזֶה: "כִּי אֲנִי הַכְּבֹדְתִי" - הֵינּוּ: 'הַלְבַּשְׁתִּי וְהַסְתַּרְתִּי' אֶת
 לֵב וְתוֹכוֹ שֶׁל הִ'חֲלָל־הַפְּנוּי' שֶׁל הַחֲכָמוֹת הַנִּכְל,

"והדגה אשר ביאר מתה ויבאש" (שמות ז, כא)

לו.

(שיחות שאחרי ספורי-מעשיות)

מימי-ילדותו: פעם-אחת באו אליו עם פדיון להתפלל על ילדה ש'שרה אסתר בת יהודית', ואמר שתמות, וכך הוה.

ואמר: שידע זאת מהתורה הקדושה. שראה אז פסוק (שמות ז, כא): **"והדגה אשר ביאר מתה ויבאש"**, ובאלו התבות: **"מתה, ויבאש"** נתגלה לו זאת. **"מת"ה, ויבא"ש'** ראשי-תבות: **ש'רה א'סתר ב'ת י'הודית ו'י מת"ה.** השם-ישמרנו.

"ותעל הצפרדע" (שמות ח, ב)

"ותעל הצפרדע?" צפור דע', שיש בה דעה! - בטבעה שהעופות הם צמאין ובאין לשתות מן היאור ומן האגמים, קוראין אותם ואומרים להם: 'בואו ושתו אל תתיראו'.

"צפרדע" - מפה זו יצאה מן יסוד הנמכה דזעיר דקדשה, אל המחין עצמם דנקבא דקלפה. וזה סוד: **צפ"ר דע"ה** - רצה-לומר: מקום הדעת שלה. וכבר ידענו: כי שם במוחין שלה, הם סוד: "הנהו תרין צפרין", הנזכר בפרשת ויחי בזהר (ריז), ונתבאר שם בבאור המאמר אצלנו (שער מאמרי רבי שמעון בר-יוחאי, פרשת ויחי), וזה סוד: **צפ"ר דע"ה.** (שער-הפסיקים, פרשת וארא)

לז.

(ח"א ג)

הנה: 'קול-הנגינה', נמשכת מן ה"שתי צפרים חיות טהרות" (ויקרא יד, ד). וכתוב בזהר (ויקרא נג): **"שה'שתי צפרים' הנ"ל יונקים, מאתר דנביאים ינקין"**.

"תבן" - זה בחינת 'תבונה', כמו שכתוב (משלי ב, יא): **"תבונה תנצרך"**, שהם הבינו: **שמשוה רוצה להכניס תבונות-התורה בישראל.**

ועל-כן שאלו: **"כי בזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום הם משולים לעפר"** (ספרי עקב יא), ואיך יוכל להביאם למדרגה גבוהה לתבונות-התורה?**"!**

וזה: **"תבן"**, לשון 'תבונות-התורה', אתה מכניס לעפרים' - זה בחינת 'עפר', הינו 'מדרגה פחותה'.

השיב להם: **אמרי אנשי למתא ירקא, ירקא שקל'** - שעל-ידי ה'אמירות' וה'דבור' של איש הישראלי, יאיר לו ה'דבור', לכל המקומות שצריך לעשות 'תשובה', שיוכל לעשות 'תשובה'.

"ירקא" - הוא בחינת 'תשובה'. **"ירקא שקל"** - בחינת 'תשובת-המשקל'. **שה'דבור' יאיר לו** - שיוכל לעשות 'תשובת-המשקל' ממש.

[לקוטי-הלכות, ראש-חדש ג, ח (לקוטי-מוהר"ן ח"א יא הנ"ל, על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נו): הינו: כי הם שאלו אותו, כי מאחר שהם במדרגה פחותה כמו בתכלית הירידה וההסתרה שהיה אז במצרים, די להעלותם מירידתם להרימם מעפר, אבל אין ראוי להביאם לתבונות-התורה, שהוא מהפך אל הפך.

והשיב להם: כי על ידי ה'תורה' זוכין לתשובת-המשקל. ועל-כן אדרבא, הם צריכים דיקא לבוא לתבונות-התורה לעמקא, לזכות לדעת גדול מאד - כדי שיהיה תשובתם 'תשובת-המשקל' ממש, ובמה שפגמו יתקנו.

כי פשהו בתכלית הירידה, היה שם דיקא מלבש דעת גדול מאד' כנ"ל - על-כן צריכין דיקא להעלות ולגלות הדעת הזו, לבוא לדעת גדול מאד, שזה בחינת 'תשובת-המשקל', ובמה שפגמו יתקנו].

וּכְשֶׁהַמְּנַגֵּן הוּא רָשָׁע - אַזִּי הוּא לֹקַח
 הַנְּגִינָה שְׁלוֹ מ'צַפְרִים
 אַחֲרוֹת שֶׁבְקַלְפָּה. וְכָתוּב בְּזֶהָר (שָׁם): "כִּי
 ה'צַפְרִים-שֶׁבְקַלְפָּה יוֹנְקִין מ'דִּידֵי-
 הַמַּלְכוּת".

וְאִיתָא בְּכַתְבֵי-הָאֲרִיז"ל (עֶץ-חַיִּים מַח, ב):
 "כִּי 'צַפְרִים שֶׁבְקַלְפָּה, הֵם מ'זַחִין
 שֶׁבְמַלְכוּת-דְּקַלְפָּה; וְהַשְּׂתֵי צַפְרִים חַיִּוֹת
 טְהוֹרוֹת, הֵם בְּנֵי הַמַּלְכוּת-דְּקַדְשָׁה".

לְפִיכָךְ נִשְׁתַּבַּח דְּוִד לְפָנָי 'שְׂאוּל' (שְׁמוּאֵל-
 א טז, יח): "וַיִּזְדַּע נֶגֶן" - כִּי הַנְּגִינָה
 הִיא 'בְּנֵי-הַמַּלְכוּת; לְכֹךְ רָאוּי הוּא
 לְמַלְכוּת".

וְזֶה שְׂאֹמֵר רַבָּה בַר בַּר חָנָה (בְּבֵא-בִתְרָא עג):
 "לְדִידֵי חָזִי לִי הֵיחָא אַקְרוּקְתָא",
 וּפְרַשׁ רַבֵּנוּ שְׁמוּאֵל: "צַפְרִדַּע, הֵינּוּ צַפּוֹר
 דְּעָה" (תְּנַא-דְּבִי-אֶלְיָהוּ-רַבָּה פ"ז; וְעֵינָן שְׁעֵרֵי-הַפְּסוּקִים,
 פְּרֶשֶׁת וְאָרָא).

[הוֹסְפָה מִפְּתִיחַ מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל:] כְּמוֹ שְׂאֹמְרֵנוּ:
 שֶׁהַצַּפְרִים הֵנ"ל שֶׁל הַקַּלְפָּה,
 הֵם מ'זַחִי הַמַּלְכוּת-דְּקַלְפָּה, וְהֵינּוּ "צַפּוֹר
 דְּעָה" הֵנ"ל.

"דִּתְוִי כִּי אַקְרָא דְהַגְרוּנְיָא" (בְּבֵא-בִתְרָא שָׁם)
 - מְלִשׁוֹן (יִשְׁעִיָה נח, א): "קְרָא בְּגָרוֹן"
 - הֵינּוּ: שֶׁהַנְּגִינָה נִמְשָׁךְ מִמֶּנּוּ, [הוֹסְפָה מִפְּתִיחַ-
 יד מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל:] מִן הַ"צַּפּוֹר דְּעָה" הֵנ"ל.

לח.

(ח"א טו, ה)

"לְדִידֵי חָזִי לִי הֵיחָא אַקְרוּקְתָא" (בְּבֵא-
 בִתְרָא עג), "אַקְרוּקְתָא" פִּרְשׁ
 רַש"י: "צַפְרִדַּע".

וְזֶה בְּחִינַת עֲלִיַת הַיְרָאָה לְשִׁרְשָׁה, הֵינּוּ
 דְּעַת' - כִּי 'צַפְרִדַּע' הִיא מְלָה

מְרַכְבֶּת: "צַפּוֹר דְּעָה" (תְּנַא-דְּבִי-אֶלְיָהוּ-רַבָּה פ"ז;
 שְׁעֵרֵי-הַפְּסוּקִים, פְּרֶשֶׁת וְאָרָא), וְ'צַפּוֹר' הוּא בְּחִינַת
 'יְרָאָה', בְּחִינַת 'אֲרִץ', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָה כד,
 טז): "מִכְּנַף הָאֲרֶץ זְמֹרֶת" וְכוּ' (עֵינָן בְּפָנִים).

"לְמַעַן תִּדַּע כִּי אֵין פֶּה אֶלְקִינּוּ" (שְׁמוֹת ח, ו)

לט.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, כַּפּוֹד אַב-וְאָם ב, ה - עַל-פִּי לְקוּטֵי-
 מוֹהֲרַ"ן ח"ב עא, 'חֲבָלִים נִפְלוּ לִי בְּנַעֲמִים')

עַל-כֵּן לֹא יֵצְאוּ מִמְצָרִים, עַד שֶׁהִפָּה אֶת
 הַמְצָרִים בְּעֶשֶׂר מִפּוֹת, "שֶׁהוּא

לְהַכְנִיעַ עֶשֶׂר פְּתָרִין דְּמִסְאֲבוּתָא" (זֶהָר וְאָרָא
 כט. שְׁעֵרֵי-הַפְּסוּקִים, פְּרֶשֶׁת וְאָרָא). וְ"תִתְּאָה דְכָל דְּרַגְוִין".
 "עֶשֶׂר סְפִירוֹת דְּנוֹקְבָא הַנִּקְרָא מַלְכוּת".]

כִּי 'פָּגַם הַכְּבוֹד', הוּא 'פָּגַם עֲשָׂרָה
 מֵאֲמֹרוֹת שֶׁבָּהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם" (אֲבוֹת
 פ"ה מ"א), שֶׁשְׂרָשָׁם הוּא הַכְּבוֹד, כִּי "הַכָּל
 נִבְרָא לְכְבוֹדוֹ" (שָׁם פ"ו מ"ב).

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי 'פָּגַם הַכְּבוֹד', שֶׁעַל-יְדֵי-
 זֶה נִפְגְּמוּ בְּחִינַת 'עֲשָׂרָה מֵאֲמֹרוֹת'
 - אַזִּי יוֹנְקִים מִזֶּה חִסְ-וְשָׁלוֹם, בְּחִינַת 'עֲשָׂרָה
 מְדַרְגּוֹת שֶׁלָּהֶם שֶׁל הַסְטְרָא-אַחֲרָא'.

וְעַל-כֵּן הִפָּה הַמְצָרִים 'עֶשֶׂר מִפּוֹת',
 לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל 'עֶשֶׂר פְּתָרִין'
 שֶׁלָּהֶם - כִּי עַל-יְדֵי הַמִּפּוֹת, נִתְגַּדַּל 'כְּבוֹדוֹ
 יִתְבָּרַךְ', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב אֶצֶל כָּל מִכָּה (שְׁמוֹת ט,
 כט): "לְמַעַן תִּדַּע כִּי לֹא הָאֲרֶץ", "כִּי אֵין
 פֶּה אֶלְקִינּוּ" (שָׁם ח, ו), וְכִיֵּצֵא בְּזֶה.

וְהָיָה אַז בְּחִינַת הַחֲדוּשׁ-הָעוֹלָם, כִּי שִׁדַּד
 הַמַּעֲרָכוֹת עַל-יְדֵי הַמִּפּוֹת, כִּי הִצְרִךְ
 לְחַדֵּשׁ הָעוֹלָם.

"אצבע אלקים הוא" (שמות ח, טו)

מא.

(ח"א סה, בסוף)

"עֵתִיד הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לַעֲשׂוֹת מַחֹל לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד-לְבוֹא, וְכָל אֶחָד מֵרְאֵה בְּאֶצְבָּעוֹ" וכו' (תענית לא).

"מחול" - זה בחינת ה'שמחה', שהיא פְּלִי לְקַבְּלַת-הַתּוֹרָה'.

וְכַל־זֶה עַל-יְדֵי ה'בטול' - שעל-ידי ה'זריחה' של ה'רשימו' מן ה'בטול', משם באה ה'תורה' על-ידי ה'כלים'.

זֶה בְּחִינַת "מֵרְאֵה בְּאֶצְבָּעוֹ". "מֵרְאֵה" - זֶה בְּחִינַת: ה'מֵרְאֵה' וְה'זְרִיחָה' שֶׁל ה'רְשִׁימוֹ, שֶׁמִּשָּׁם בָּאָה ה'תּוֹרָה'.

זֶה בְּחִינַת: "מֵרְאֵה בְּאֶצְבָּעוֹ" - בְּחִינַת ה'תּוֹרָה', שֶׁהִיא בְּחִינַת (שמות לא, יח): "אֶצְבַּע אֱלֹקִים".

[הפונה: על הפסוק בפרשת 'פי'תשא' (שם לא, יח): "לחת אבו כתבים באצבע אלקים". אבל מפיון שכתוב גם בפרשתו: "אצבע אלקים", הבאנו גם כן.]

"יד ה'" (שמות ט, ג)

מב.

(ח"א נה, ג)

ה'רשעים' מְמַשִּׁיכִים בְּחִינַת רְעֵ-עֵינָי' עַל שׁוֹנְאֵיהֶם. וְהָאָדָם נִצּוֹל מֵרְעֵ-עֵינָי' הַזֶּה, עַל-יְדֵי לְמוֹדֵ-זְכוּת' שֶׁלְמֹד עַל הַרְשָׁע.

כִּי עַל-יְדֵי 'פְּנֵם הַכְּבוֹד', 'פְּנֵם עֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת' - נִפְגָּם כָּל הָעוֹלָם, שֶׁקִּיּוּמוֹ עַל-יְדֵי 'עֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת' שֶׁבָּהֶם נִבְרָא. וְעַל-כֵּן הֵצַרְךָ עִתָּה לְחַדֵּשׁ הָעוֹלָם.

זֶה הִיָּה עַל-יְדֵי אֵלוֹ ה'עֵשֶׂר מִכּוֹת', שֶׁעַל-יָדָם נִתְגַּדַּל 'כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ' כַּנ"ל, וְנִתְבַטַּל וְנִפְלַע 'עֵשֶׂר כְּתוּרֵי שְׁלֵהֶם', שֶׁהֵם 'מְעוֹט כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ' כְּבִיכּוֹל, וְאֵז נִתְחַדֵּשׁ הָעוֹלָם כַּנ"ל.

כִּי עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֶצְמוֹ שֶׁנִּתְגַּדַּל כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ - נִתְחַדֵּשׁ הָעוֹלָם, כִּי עַקֵּר חֲדוּשׁ הָעוֹלָם וְקִיּוּמוֹ, הוּא עַל-יְדֵי כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ כַּנ"ל, כִּי "הַכֹּל בָּרָא לְכְבוֹדוֹ" כַּנ"ל.

"ויצעק משה אל ה'" (שמות ח, ח)

מ.

(ח"א עה)

בְּתוֹרָה וְתַפְלָה, יֵשׁ שְׁנֵי גִּוְנִים: 'מַחְשְׁבָה' ו'צַעֲקָה'. וְהוּא בְּחִינַת 'מֹשֶׁה' ו'דָּוִד'.

כִּי ה'צַעֲקָה' - בְּחִינַת (משלי א, כ): "חֲכָמוֹת בַּחוּץ תִּרְנָה". וְב'מַחְשְׁבָה' - בְּחִינַת (שיר-השירים ג, ב): "חֲמוּקֵי יִרְכִיז'".

ב'מֹשֶׁה' כְּתִיב (שמות ח, ח): "וַיִּצְעַק מֹשֶׁה", וְכְתִיב (דברים לא, א): "וַיִּלְךָ וַיִּדְבַר" וכו', כְּלוֹמַר: שֶׁהִיָּה מְקַהֵל קַהְלוֹת בְּרַבִּים. וְזֶה בְּחִינַת: "חֲכָמוֹת בַּחוּץ תִּרְנָה".

וְב'דָּוִד' כְּתִיב (תהלים סח, כז): "בְּמַקְהֵלוֹת בְּרַכּוֹ אֱלֹקִים". וְהוּא גַם-כֵּן: "חֲכָמוֹת בַּחוּץ תִּרְנָה".

כי גם הקדוש-ברוך-הוא מלמד זכות על הרשע, בשביל להציל את הצדיק מ'רע-עין' של הרשע.

כי לסלק הדין והמשפט, צריך לזה 'התגלות היד', בבחינת (דברים לב, מא): 'ותאחז במשפט ידי', שלא לשלט על הרשע.

וכשנתגלה 'יד ה'" (שמות ט, ג; דברים ב, טו) - אזי נעשה 'צל', שבו נתפסה ה'צדיק' מ'אדם של הרע-עין'.

"ה' הצדיק" (שמות ט, כז)

מג.

(ח"א נה, ג; לקוטי-עצות, תפלה נ)

על-ידי למוד זכות על הרשע, נתחזק מאור עיניו של הצדיק, ויכול לראות ולהשיג צדקתו של הקדוש-ברוך-הוא, ויכול לידע ולהבין: כי "ה' הצדיק" (שמות ט, כז) - אף-על-פי שהרשע זוכה בדין.

ונתפשט לבו מעקמומיות שהיה לו קדם, ונתחזק ומונתו, ויכול להתפלל.

"כצאתי את העיר אפרש את כפי" (שמות ט, כט)

מד.

(ח"א ז, א; ח"א ט, ה)

עקר 'אמונה', בבחינת 'תפלה', בבחינת 'נסים', אינו אלא ב'ארץ-ישראל', כמו שכתוב (תהלים לז, ג): "שכן ארץ ורעה

אמונה". ושם עקר 'עליות התפלות', כמו שכתוב (בראשית כח, יז): "וזה שער השמים".

ובשביל-זה כשפגם אברהם "במה אדע" (שם טו, ח), ובה פגם ב'רשת ארץ', שהיא בבחינת 'אמונה', בבחינת 'תפלה' - היה 'גלות-מצרים'.

ודוקא "יעקב ובניו ירדו מצרים" (יהושע כד, ד - בהגדה של פסח) - כי "הם בבחינת שנים-עשר נסחאות התפלה" (שער-הכוננות, דרושי עלינו-לשבח א).

והוריד אותם ב'גלות', ו'מצרים' הוא 'הפך הנסים', כמו שכתוב (שמות יד, כז): "ומצרים נסים לקראתו" - שאין שם 'מקום הנסים', ואין שם 'מקום התפלה', כמו שכתוב (שם ט, כט): "והיה כצאתי את העיר אפרש את כפי".

"וכל הגליות מכנים בשם 'מצרים', על שם שהם מצרים לישראל" (בראשית רבה טז, ד). וכשפוגמין ב'אמונה', ב'תפלה', ב'ארץ-ישראל', יורד ל'גלות'.

מה.

(תני-מוהר"ן רכו)

שמעתי מרבי נפתלי, שאמר באומאן: "כצאתי את העיר אפרש את כפי" (שמות ט, כט).

[לקוטי-הלכות, חול-המועד ד, טו: מיתת הצדיקים שבהויץ-לארץ, הוא בבחינת 'תפלה בבחינת דין' - שמוסרים גופם שיקבר בחויץ-לארץ, ששם יניקת הסטרא-אחרא, ונדמה להסטרא-אחרא שהיא בולעת את הגוף הקדוש הזה.

אבל זה הגוף-הקדוש, הוא 'בעל-כח גדול', ועומד להסטרא-אחרא בצוארה - עד שמכרחת על-ידי-זה להקיא הקאות הרבה מקרבה ובטנה וכו', עד שיגמר הצדיק מה שהתחיל. כי אז אינו פוסק מלעסק בבחינת 'תקון-התפלה הנ"ל, עד שיגמר כרצונו, בבחינת (שמות

ט, כט): "כִּצְאֹתִי מִן הָעִיר אֶפְרַשׁ אֶת כַּפְּי" - כְּשִׁיּוֹצֵא מִן הָעִיר אֶל קְבֻרָו, אִזּוּ יִפְרֹשׁ אֶת כַּפְּיוֹ בַּתְּפִלָּה הַזֵּה לְ עַד שִׁיִּגְמֹר מִה שְּׂרוּצָה.

וְעַל־כֵּן שָׁם עַל קְבֻרָו - יָכוֹל כָּל אֶחָד לְהִתְתַּקֵּן, אֶפְלוּ ה'צְרוּעֵי־שִׁבְגֻרֵעִים' וְכו', וְעַל־כֵּן שָׁם הִכָּל יִתְתַּקְּנוּ כְּרֹאוּי, כָּל מִי שִׁיִּזְכֶּה לָבֵא לְשָׁם בְּחַיָּיו וְכו'.

[פְּרִפְרָאוֹת־לְחֻכְמָה ח"ב ת, יד: וְנִשְׁמַע מִפִּי הַקְּדוֹשׁ שֶׁאָמַר בְּאוֹמְרוֹ: "כִּצְאֹתִי אֶת הָעִיר אֶפְרַשׁ אֶת כַּפְּי" - הֵינּוּ כְּאוֹמֵר: שֶׁאֲחַר הַסְּתַלְקוּתוֹ, אִזּוּ יַעֲסֹק בְּשִׁלְמוֹת תְּקוּנֵי הַתְּפִלָּה, לְגַמֵּר אֶת שְׁלוֹ כְּרִצּוֹנוֹ].

"כִּצְאֹתִי מִן הָעִיר אֶפְרַשׁ אֶת כַּפְּי" (שְׁמוֹת ט, לה)

מו.

(ח"א כב, א-ב)

יֵשׁ 'חֹתָם', וְיֵשׁ 'חֹתָם בְּתוֹךְ חֹתָם' (עֲבוּדָה־זָרָה לֵא.).

(א) 'חֹתָם הַפְּנִימִי' שֶׁל ה'רַגְלִין' - בְּחִינַת 'מוֹכִיחֵי־הַדּוֹר' שֶׁהוֹלְכִים לְהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל.

(ב) 'חֹתָם' שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִזֶּה ה'חֹתָם', הֵינּוּ: 'חֹתָם הַחִיצוֹן' שֶׁל ה'יָדִים', בְּחִינּוֹת 'יָדִים' הַמְּקַבְּלִים 'מוֹסָר' מֵאֵלֹה ה'מוֹכִיחִים', בְּחִינּוֹת (אֵיּוֹב לז, ז): "בַּיָּד כָּל אָדָם יִחַתּוֹם".

וְה'יָדִים' - זֶה בְּחִינַת 'אֲמוּנָה', שְׁנֵתְקַבֵּל בָּהּ ה'מוֹסָר', בְּבְחִינַת (שְׁמוֹת ט, לה; בַּמִּדְבָּר יז, ה; כז, כג): "כִּצְאֹתִי מִן הָעִיר אֶפְרַשׁ אֶת כַּפְּי" בְּחִינַת (שְׁמוֹת יז, יב): "וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה".

מז.

(ח"א נו, ט)

ה'יָדִים' - הֵן בְּבְחִינַת 'שְׁמַיִם', וְשָׁם כָּל ה'דְּבוּרִים', בְּחִינַת (תְּהִלִּים קיט, פט): "לְעוֹלָם ה' דְּבַרְךָ נִצָּב בְּשָׁמַיִם" - נִמְצָא: שֶׁמְקַבְּלִין הַדְּבוּרִים מֵהַיָּדִים.

וְזֶה בְּחִינַת: "כִּצְאֹתִי מִן הָעִיר אֶפְרַשׁ אֶת כַּפְּי" הַנֶּאֱמָר בְּמִשְׁנֵה (שְׁמוֹת ט, לה; בַּמִּדְבָּר יז, ה; כז, כג), וּבְשָׂאֵר נְבִיאִים - כִּי שָׁם כָּל הַדְּבוּרִים, וּמִשָּׁם מְקַבְּלִין אוֹתָם (עֵינן בְּפָנִים).

לקוטי תפלות

פרשת וארא

מפתח התפלות: [א] "וידבר משה בן אל בני ישראל" - אין מי שיוכל לעזר אותנו, כי-אם הצדיק הגדול במעלה מאד, כמו משה רבנו עליו-השלוש. [ב] "ולא שמעו אל משה, מקצרו-רוח ומעבדה קשה" - שנזכה לאמונה-שלמה בהשם ובצדיקים-האמתיים, ועל-ידי-זה לא נצטרך לסגופים ותעניות ושאר עבודות קשות; ונזכה להנצל מ'פגם וקטנות האמונה'.

בי מעצם גדלת מעלת משה רבנו עליו-השלוש, היה יכול להכניס השגת-אלהותך, אפלו לאנשים פחותים בדיוטא התחתונה מאד, כמנו היום.

ועתה באתי לפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, "גדל העצה ורב העלילה". למדני והורני, באיזה דרך, באיזה אופן, באיזה זכות, באיזה עצה ותחבולה, אזכה אנכי גם-כן, להשיג השגת אלהותך, אשר לך נוצרתי.

באשר אתה ידעת, כי לא נבראתי בעולם השפל הזה, אלא כדי לרדף אחר התכלית הטוב הזה, להשיג השגת אלקותך יתברך.

מרא דעלמא פלא, אתה ידעת, כי אין מי שיוכל להכניס בנו השגת-

☪ [א] לקוטי-תפלות ח"א ל ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ל, 'מישרא דספינא')

"לכן אמר לבני ישראל וגו', וידבר משה

בן אל בני ישראל" (שמות ו, ו-ט)

"כל מה שהוא קטן ומרחק ביותר מהשם-יתברך, צריך רבי גדול ביותר. כמו בשהיו ישראל במצרים, שהיו משקעים במ"ט שיערי טמאה - היו צריכים משה רבנו עליו-השלוש" (לקוטי-מוהר"ן ח"א ל)

שנזכה ל'מנהיג-אמתי', גדול במעלה מפלגת ועצומה מאד מאד, כמו משה רבנו עליו-השלוש, כי אין מי שיוכל לעזר אותנו, כי-אם הצדיק הגדול במעלה מאד

מה רב טובך אשר עשית עמנו על-ידי משה רבנו עליו-השלוש, אשר הוא האיר עינינו, והוציאנו מאפלה לאורה, מחשך לאור גדול, מעמקי הגלות בגוף ונפש וממון, ממ"ט שיערי-טמאה למ"ט שיערי-קדשה.

אלהות, כי אם צדיקי-הדור האמתיים
הגדולים במעלה מאד מאד.

כי לפי עצם ירידתנו והתרחקותנו ממך
מאד, וכפי פחיתות נפשנו שאנו
יודעים בעצמנו, אנו צריכים עכשיו
'מנהיג-אמתי', שיהיה גדול במעלה
מפלגת ועצומה מאד מאד.

כי כל מה שהחולה נחלש ביותר, הוא
צריך רופא גדול ביותר. וישראל
במצרים שהיו במדרגה פחותה מאד
במ"ט שערי-טמאה, לא היה מי שיוכל
לעזר להם, כי אם משה רבנו עליו-
השלום.

ועכשיו שנפלנו בגלות גדול בגוף
ונפש, יותר ויותר מגלות-
מצרים, בודאי אין מי שיוכל לעזר
אותנו, כי אם הצדיק הגדול במעלה מאד
שיהיה בבחינת 'משה רבנו'.

ולא די שאין אנו זוכין להתקרב
לצדיק-אמתי כזה, אף גם
בעונותינו הרבים שפכת חמתך עלינו,
ולקחת מאתנו כל מאורי עינינו, כל
צדיקינו-האמתיים הגדולים במעלה
מפלגת ועצומה מאד.

ומה נעשה עכשיו בעת הזאת, בפרט
איש כמוני, חולה כמוני, מדכא
ומענה ביסורי הנפש והגוף כמוני, נגוע
ומכה ומטרף ומבלבל, "איש מכאבות
וידוע חלי", מלא פצעים רבים ועצומים
בלי שעור. "מכף רגל ועד ראש אין בי
מתום, פצע וחרבורה ומכה טריה". מה

אומר ומה אדבר ומה אצטדק, מי יחמל
עלי ומי יקום בעדי.

אבי שבשמים, אתה ידעת את כל
לבבי, "ראה עניי וחלצני". רואה
בעלבון עלובים, ראה בעלבוני. החומל
על דל, חמל על דלותנו. "מציל עני
מחזק ממנו, ועני ואביון מגוזלו". הצל
והושיע עני ואביון כמוני, הוציאני מבין
שני הפפירים. "הצילה מחרב נפשי, מיד
כלב יחידתי".

עזרני והושיעני, ומחל לי על כל
עונותי הרבים, ותקנני בעצה-
טובה מלפניך, והושיעני מהרה למען
שמך, וזכני להתקרב אליך באמת מעתה
ועד עולם.

ועשה מה שתעשה, באפן שאזכה
להשיג השגת אלהותך, באמת
ובאמונה-שלמה, בקדשה ובטהרה
גדולה, ובענוה אמתיות, כרצונך וכרצון
צדיקיך-האמתיים.

חום וחסני, והצילני והושיעני בכל מיני
הצלות וישועות, והעלני מהרה
מאפלה לאורה, משעבוד לגאלה, מגון
לשמחה. ותטהרני מהרה מכל מיני
טמאות, ותקדשני בכל מיני קדשות.

ואזכה לעלות ולהכלל מהרה, בכל
החמשים שערי-קדשה, באמת
ובאמונה-שלמה ובענוה אמתית.

עד שאזכה "לחזות בנעם יהוה ולבקר
בהיכלו", להשיג השגת אלהותך
בתכלית מדרגה העליונה, ולהכניס
השגת אלהותך בלב כל ישראל עמה,

בְּקִדְשָׁהּ וּבִטְהָרָה גְדוֹלָה, בְּאֵמֶת
וּבְאֱמוּנָה-שְׁלֵמָה וּבַעֲנוּה אֲמִתִּית כְּרִצוֹנָהּ
הַטוֹב.

"הָאִירָה פָּנֶיךָ עַל עַבְדְּךָ, הוֹשִׁיעֵנִי
בְּחֶסֶדְךָ. פָּנֶיךָ הָאֵר בְּעַבְדְּךָ,
וְלַמְדֵּנִי אֶת חֻקֶּיךָ. אֲנִי בֹצֵדֵךְ אַחֲזָה פָּנֶיךָ,
אֲשַׁבְּעָה בְּהִקְיָן תְּמוּנָתְךָ. וְלֹא נִסּוּג מִמֶּךָ,
תַּחֲיִנּוּ וּבִשְׂמֶךָ נִקְרָא. יְהוָה אֱלֹהִים
צְבָאוֹת, הִשִּׁיבֵנוּ, הָאֵר פָּנֶיךָ וְנִשְׁעָה".
אָמֵן וְאָמֵן.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַפְנֵי לְהֶאֱמִין בְּךָ
וּבְצַדִּיקֶיךָ-הָאֲמִתִּיִּים, בְּאֱמוּנָה-
שְׁלֵמָה. וְזַפְנּוּ לְבַחֲיַנְת 'אֶרְךָ-רוּחַ', שְׂיִהְיֶה
לָנוּ בְּחִינַת 'אֲרִיכַת הַרוּחַ', לְהֶאֱרִיךְ אִפְנוּ
וְרוּחַנוּ עַל כָּל דְּבָר. וְלֹא יִבְלַבֵּל אוֹתָנוּ
שׁוּם דְּבָר וְשׁוּם מְנִיעָה, מֵעֲבוֹדָתְךָ
הַקְדוּשָׁה.

וַיִּקְרָא בְּנוֹ מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "טוֹב אֶרְךָ-
רוּחַ, מִגְּבַה-רוּחַ", וְנֶאֱמַר: "טוֹב
אֶרְךָ אִפִּים מִגְּבוּר, וּמִשָּׁל בְּרוּחוֹ מִלְכֹד
עִיר".

וְתַצִּילֵנִי מִכָּל מִינֵי כְּפִירוֹת רַחֲמָנָא-
לִיצְלָן, שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנְת: "אֵף
אֵין יֵשׁ רוּחַ בְּפִיהֶם".

וְתַצִּילֵנִי מִכָּל מִינֵי 'פְּגָם-אֱמוּנָה'
וְ'קִטְנוֹת-הָאֱמוּנָה', שֶׁזֶה
בְּחִינַת "קִצְר־רוּחַ" רַחֲמָנָא-לִיצְלָן.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יָדַעְתָּ מֵה
שֶׁנַּעֲשָׂה עִמָּנוּ בְּדוֹר־הַשָּׁפָל הַזֶּה,
וְאֵיךְ שָׂרְבִים קָמִים עָלֵינוּ בְּרוּחָנִיּוֹת
וּבְגִשְׂמִיּוֹת, וְרוֹצִים לְהַעֲבִירֵנוּ עַל דַּת
מִמֶּשׁ רַחֲמָנָא-לִיצְלָן, וְלִהְכַנִּיס כְּפִירוֹת
רַחֲמָנָא-לִיצְלָן בְּיִשְׂרָאֵל.

עַד שֶׁאִפְלוּ אִצָּל הָאֲנָשִׁים-כְּשָׂרִים,
נִפְגְּמָה הָאֱמוּנָה מְאֹד, וְהִיא בְּבַחֲיַנַת
קִטְנוֹת וְשִׁפְלוֹת מְאֹד.

עַל-כֵּן חוּס וְחַמֵּל עָלֵינוּ, וְזַפְנּוּ
לְהַתְחַזֵּק בְּאֱמוּנָתְךָ-הַקְדוּשָׁה,
וְלְהֶאֱמִין בְּךָ וּבְצַדִּיקֶיךָ-הָאֲמִתִּיִּים,
בְּאֱמוּנָה-שְׁלֵמָה בְּאֵמֶת, וּבְלִב-שָׁלֵם וְנִכּוֹן.

⊙ [ב] תְּפִלוֹת-וְתַחֲנוּנִים ח"ב ה ⊙

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב פו, 'מקצר רוח';
ועל-פי שיחות-הר"ן קמ, 'מקצר רוח')

"וְלֹא שָׁמַעְנוּ אֶל מֹשֶׁה, מִקְצַר-רוּחַ
וּמֵעַבְדָּה קָשָׁה" (שְׁמוֹת ו, ט)

שִׁנְזָפָה לְאֱמוּנָה-שְׁלֵמָה בַּהֲשִׂים וּבְצַדִּיקִים-
הָאֲמִתִּיִּים, וְנִזְכָּה עַל-יְדֵי-זֶה שֶׁלֹּא נִצְטַרְךָ
לְסִגּוּפִים וְתַעֲנוּיֹת וְשָׂאָר עֲבוֹדוֹת קִשׁוֹת - וְנִזְכָּה
לְהִנָּצֵל מִ"פְּגָם-אֱמוּנָה" וְ'קִטְנוֹת-הָאֱמוּנָה'

"לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים, וְרוּחַ נְכוּן
חִדַּשׁ בְּקִרְבִּי. אֵל תְּשִׁלִּיכֵנִי
מִלְּפָנֶיךָ, וְרוּח־קִדְשְׁךָ אֵל תִּקַּח מִמֶּנִּי.
הִשִּׁיבָה לִּי שְׁשׁוֹן יִשְׁעֶךָ, וְרוּחַ נְדִיבָה
תִּסְמְכֵנִי.

אֲזַכָּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמָיָה, אֲשִׁיחָה
וְתַתְּעִטֵּף רוּחִי סֵלָה. אֲזַכָּרָה
נְגִינָתִי בַלִּילָה, עִם לִבִּי אֲשִׁיחָה וַיִּחַפֵּשׂ
רוּחִי. מִהֵר עֲנֵנִי יְהוָה, כָּלֵתָה רוּחִי, אֵל
תִּסְתַּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי, וְנִמְשַׁלְתִּי עִם יְרֵדֵי
בוֹר".

שַׁעֲשׂוּעִים גְּדוּלִים מֵעֲבוּדָתְךָ וּמַחְדוּשֵׁי-
תוֹרָה שְׁלָהֶם."

עַד שְׁלִפְעָמִים מִתְרַשְׁלִים עַל-יְדֵי-זֶה
מִתוֹרָה וְעֲבוּדָה, מִחֲמַת 'קִטְנוֹת-
אֱמוּנָה' שֵׁישׁ בָּהֶם, שְׁאִינָם מֵאֲמִינִים
בְּעֶצְמָם, כְּרֹאֵי לְהֶאֱמִין בְּשִׁלְמוֹת.

עַל-כֵּן חוֹס וְחַמֵּל עָלֵינוּ, וְזִכְנוּ
לְאֱמוּנָה-שְׁלֵמָה וַיִּשְׁרָה בְּכָל
הַבְּחִינּוֹת, עַד שֶׁנִּזְכָּה עַל-יְדֵי-זֶה, שֶׁלֹּא
נִצְטַרְךָ לְסִגּוּפִים וְתַעֲנִיּוֹת וּשְׂאֵר עֲבוּדוֹת
קִשׁוֹת הַרְבֵּה.

רַק נִזְכָּה: שְׁנוּכָל לְעַבֵּד אוֹתְךָ בְּכָל דְּבָר
שֶׁבְּעוֹלָם, וְלִקְיָם מִקְרָא שְׁכַתוֹב:
"בְּכָל דְּרִכְיָךְ דָּעָהוּ, וְהוּא יִישַׁר
אֶרְחֵיךָ". אֲמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.

וְזִכְנוּ לְעַבֵּד אוֹתְךָ בְּעֲבוּדָה גְּדוּלָה,
וְלִמְסַר נַפְשֵׁנוּ מִמַּשׁ עַל-הַתוֹרָה
וְעַל-הָעֲבוּדָה, וְעַל כָּל דְּבָר וְדָבָר הַנוֹגֵעַ
לְקִדְשֵׁת הָאֱמוּנָה-הַקְּדוּשָׁה, וְלִקְבֹּל עָלֵינוּ
כָּל הָעֲבוּדוֹת-קִשׁוֹת, בְּשִׁבִיל לַעֲשׂוֹת
רְצוֹנְךָ, בְּבַחֲיַנֵּת שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ-זְכוּרֵנָם-
לְבָרְכָה: "בְּשַׁעַת הַשְּׂמֵד, אֲפִלוּ אֶעֱרַקְתָּ
דְּמָסְאֵי יִהְרַג וְאֵל יַעֲבֹר".

וְתַצִּילֵנוּ מִכָּל מִינֵי 'קִטְנוֹת-הָאֱמוּנָה',
כִּי כָּבֵד הוֹדַעְתָּ לָנוּ: "שֵׁישׁ
אֲפִלוּ צְדִיקִים שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנֵּת 'קִטְנֵי-
אֱמוּנָה'. וְאֲפִלוּ אוֹתָם שְׂזוּכִים לְ'אֱמוּנָה-
שְׁלֵמָה', הֵם גַּם-כֵּן לִפְעָמִים בְּבַחֲיַנֵּת
'קִטְנֵי-אֱמוּנָה', עַל-יְדֵי שְׁאִין לָהֶם אֱמוּנָה
בְּעֶצְמָם וּבַחְדוּשֵׁי-תוֹרָתָם, וְאִינָם
מֵאֲמִינִים בְּשִׁלְמוֹת שֵׁישׁ לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ

